Bu kitaba sığmayan daha neler var!

Karekodu okutun, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaşın!

ÖDS

ÖĞRENCİ/ÖĞRETMEN DESTEK SİSTEMİ

https://ods.eba.gov.tr

- Konu Anlatımlı Ders Videoları
- Soru Çözüm Videoları
- Ders Anlatım Videoları
- Çoktan Seçmeli Sorular

www.eba.gov.tr

Google play | Download on the App Store

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN: 978-975-11-7962-3

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5'inci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF UYGULAMALARI

11-12 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF UYGULAMALARI

11-12
DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF UYGULAMALARI

11-12

Ders Materyali

YAZARLAR
Elif ÖZTUNALI DEMİR
Fatma Şule ERKÖSE
Keziban İŞENGER
Kıvanç ŞEN
Suna AYDIN

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... : 9439
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ ..... : 3099

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı
Alpaslan KURT

Program Geliştirme Uzmanı
Seçkin Seçil BAŞARAN

Rehberlik Uzmanı
Cahide GÜRNAZ KAFALI

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Arzu URGUN

Görsel Tasarım Uzmanı
Elsa ALÇAM BALIK

ISBN: 978-975-11-7962-3

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS MATERYALİNİN TANITIMI 11
ATÖLYELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİ 12

1. ÖĞRENME BİRİMİ: FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

1. FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA 16
1.1. FOTOĞRAF ALBÜMÜ ÖN HAZIRLIKLARI 18
1.1.1. Fotoğraf Albümü Çeşitleri 19
1. Uygulama 23
1.1.2. Fotoğraf Albümünde Bulunması Gereken Özellikler 26
1.1.3. Albüm Tasarımı İçin Fotoğraf Çekimi 27
2. Uygulama 28
1.2. BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA 29
1.2.1. Fotoğraf Albümü Tasarım Eskizi 30
1.2.2. Fotoğrafları Görüntü Düzenleme Programında İşleme 32
3. Uygulama 38
1.2.3. Tasarım Eskizini Bilgisayarda Uygulama 39
1.2.4. Baskı ve Teslim Süreci 44
4. Uygulama 45
Ölçme ve Değerlendirme 46

2. ÖĞRENME BİRİMİ: FOTOĞRAFLARLA TAKVİM TASARIMI

2. FOTOĞRAFLARLA TAKVİM TASARIMI 50
2.1. TAKVİM TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI 50
2.1.1. Takvim Çeşitleri 51
2.1.2. Takvimlerde Olması Gereken Özellikler 52
2.1.3. Takvim Tasarımında Dikkat Edilmesi Gerekenler 53
2.1.4. Takvim Boyutları 53
2.1.5. Tanıtım Aracı Olarak Takvim 53
2.1.6. Takvim Tasarımında Fotoğraf Boyutları ve Çözünürlüklerinin Ayarlanması 54
1. Uygulama 55
2. Uygulama 55
2.2. BİLGİSAYARDA TAKVİM TASARIMI 56
3. Uygulama 64
Ölçme ve Değerlendirme 65

3. ÖĞRENME BİRİMİ: FOTOĞRAFLARLA POSTER VE AFİŞ TASARIMI

3. FOTOĞRAFLARLA POSTER VE AFİŞ TASARIMI 68
3.1. POSTER VE AFİŞ TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI 68
3.1.1. Poster ve Afiş 68
3.1.2. Poster ve Afişlerin Özellikleri 69

3.1.3. Poster ve Afiş Tasarımında Dikkat Edilmesi Gerekenler 70
3.1.4. Poster ve Afiş Örnekleri 70
3.1.5. Poster ve Afiş Arasındaki Farklar 74
1. Uygulama 75
2. Uygulama 76
3.2. BİLGİSAYARDA POSTER VE AFİŞ TASARIMI 76
3.2.1. Piksel Tabanlı Programda Poster Hazırlama 77
3. Uygulama 82
3.2.2. Piksel Tabanlı Programda Afiş Hazırlama 83
4. Uygulama 86
Ölçme ve Değerlendirme 87

4. ÖĞRENME BİRİMİ: FOTOĞRAFLARLA DAVETİYE TASARIMI

4. FOTOĞRAFLARLA DAVETİYE TASARIMI 90
4.1. DAVETİYE İÇİN FOTOĞRAF ÇEKİMİ 90
4.1.1. Davetiyenin Özellikleri 91
4.1.2. Davetiye Örnekleri 92
4.1.3. Davetiye İçin Fotoğraf Çekimi 94
1. Uygulama 95
4.2. BİLGİSAYARDA DAVETİYE TASARIMI 95
4.2.1. Piksel Tabanlı Programda Davetiye Hazırlama 97
2. Uygulama 100
Ölçme ve Değerlendirme 100

5. ÖĞRENME BİRİMİ: FARKLI MATERYALLER İÇİN FOTOĞRAF DÜZENLEME

5. FARKLI MATERYALLER İÇİN FOTOĞRAF DÜZENLEME 104
5.1. FARKLI MATERYALLERE FOTOĞRAF BASKISI 104
5.1.1. Fotoğraf Baskısında Kullanılan Materyaller (Malzemeler) ve Bunların Özellikleri 104
1. Uygulama 112
5.2. FARKLI MATERYALLERE GÖRE FOTOĞRAF DÜZENLEME 112
2. Uygulama 115
Ölçme ve Değerlendirme 116
EK 1 117
EK 2 119
EK 3 122
EK 4 125
EK 5 127
CEVAP ANAHTARLARI 129
KAYNAKÇA 130

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Etkinlik bölümünü gösterir.

Araştırma bölümünü gösterir.

Uygulama bölümünü gösterir.

Bilgi kutusunu gösterir.

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme biriminin konularını gösterir.

Öğrenme biriminin temel kavramlarını gösterir.

Öğrenme biriminde neler öğrenileceğini gösterir.

Hazırlık çalışmalarını gösterir.

Ölçme ve değerlendirme sayfasını gösterir.

Ekleri gösterir.

Kaynakça sayfasını gösterir.

Cevap Anahtarı sayfasını gösterir.

Karekod okuyucu ile taratılarak resim, video, soru ve çözümleri, animasyon gibi ilave kaynaklara ulaşılabileceğini gösterir. Detaylı bilgi için http://kitap.eba.gov.tr/karekod

Not: Bu ders materyalinde ölçü birimlerinin uluslararası kısaltmaları kullanılmıştır.

ATÖLYELERDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİ

Termal Konfor

Çalışanlar gerek bedensel gerekse zihinsel faaliyetlerini sürdürürken sıcaklık, nem, hava akımı gibi iklim koşulları açısından belli bir rahatlık içinde olmalıdır.

Atölye Ortamında Isı

Kış mevsiminde 18-22 ˚C, yaz mevsiminde ise 23-26 ˚C arasında olmalıdır. Atölye ortamında nem %45-60 arasında olmalıdır.

Atölye Ortamında Aydınlatma

Işığın niteliği önemlidir. Aydınlatma durağan olmalı, göz kamaşmasına neden olmamalıdır. Çalışılan yüzeye gölge düşmemelidir. Işık, çalışan kişiye soldan gelmelidir.

Ergonomi

Çalışma ortamında bedensel zorlanmanın önlenmesi için çevresel koşullar düzenlenmelidir.

İdeal Oturuş ve Duruş Şekilleri

Ayaklar düz olarak yere temas etmeli, diz 90˚ açılı olmalı, sandalyede beli destekleyen parça olmalı; sırt dik, omuzlar rahat, dirsekler 90˚ açılı pozisyonda tutulmalıdır. Çalışanın masa altında ayaklarını uzatabileceği ve vücut hareketini kolayca değiştirebileceği alan olmalıdır. Kişi tüm alanlara rahatlıkla ulaşabilmeli ve bu sırada kişinin vücudu eğilip bükülmemelidir. Oturma şekli 1 saat arayla değiştirilmelidir. Toplumun %80-85'inde, özellikle masa başında çalışanlarda, kronik ağrılar gelişir. Ağrılar, ideal oturuş ve duruş şekillerine dikkat edildiğinde büyük ölçüde engellenebilir.

Kretuar, maket bıçağı ya da makas kullanılırken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulmalıdır.

Maket bıçağının ucu çok açılmamalıdır. Aksi hâlde sağa ve sola esner, kırılır. Körelen uç penseyle tutulup, belirli çizgilerden kırılarak koparılmalıdır.

Kesici aletler, yöntemine uygun kullanılmalı; yanlış yerlerde kullanılmamalıdır. Sivri uçlu ve keskin kenarlı aletler cepte taşınmamalıdır. Teknik ömrü bitmiş kesici aletler kullanılmamalıdır.

Atölye ortamında dağınık çalışmak kazalara sebep olabilir.

Kullanılan malzemelerin ortada bırakılması, çarpma sonucu düşmelere neden olabilir. Bu nedenle kullanılan malzemeler yerine bırakılmalıdır.

Fiş, kablodan çekilerek çıkartılmamalıdır. Islak elle fiş ve prizlere dokunulmamalıdır. Kırık, çatlak, hasarlı priz ve fişler kullanılmamalıdır. Elektrik işleri elektrikçiye bırakılmalıdır. Elektrikli aletler kullanılırken sıvı tüketilmemelidir.

Çalışma esnasında yere dökülen sıvı maddelerin hemen temizlenmesi gerekir. Aksi hâlde kayarak düşmelere sebep olabilir.

1.
ÖĞRENME BİRİMİ

FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

Konular

1.1. FOTOĞRAF ALBÜMÜ ÖN HAZIRLIKLARI

1.2. BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

Temel Kavramlar

- Albüm
- Dijital albüm
- Kişisel albüm
- Kurumsal albüm
- Kültür ve sanat albümü

Neler Öğreneceksiniz?

- Fotoğraf makinesi ve ekipmanlarının ayarlarını yaparak albüm için fotoğraf çekimleri yapma
- Piksel tabanlı programda fotoğrafları düzenleme, farklı efektler uygulayarak fotoğraf albümü hazırlama

Hazırlık Çalışmaları

1. Aile albümünüzün fotoğraflarına bakarken ne hissedersiniz? Duygularınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Dijital platformlarda yer alan bir fotoğraf albümünün ne tür avantajları olabilir? Arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

1. FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

Fotoğraf albümü; anıları saklama, baktıkça hatırlama, sevdikleriyle paylaşma gibi amaçlarla insanların hayatında yer alan ögelerden biridir. *Güncel Türkçe Sözlük* 'te (TDK) **albüm**, "1. Fotoğraf, pul vb.ni dizip saklamaya yarayan bir defter türü. 2. Herhangi bir konu ile ilgili kısa açıklamalar verilerek resimler basılmış olan kitap: Kelebek albümü. Bitki albümü. Ankara albümü." olarak tanımlanır. Tanımdan da anlaşıldığı üzere **fotoğraf albümü**, insanın yaşamında hatırlamak istediği önemli anların fotoğraflarını sakladığı bir defter ya da kitap olarak düşünülebilir.

Analog fotoğraf makineleriyle çekim yapılan zamanlarda insan yaşamının en güzel anlarını ya da bir yerin, bir bölgenin kültürünü simgeleyen fotoğraflar basılarak albümlerde toplanmıştır (Görsel 1.1). Fotoğraf albümleri sözcükler olmadan her sayfasında bir hikâye anlatır. Sayfalara fotoğraf yapıştırılarak hazırlanan albümler günümüzde de varlığını sürdürmekle birlikte gelişen teknolojiyle dijital yöntemler kullanılarak çeşitli mecralarda uygulanabilir hâle gelmiş, farklı formatlara dönüşmüştür.

Görsel 1.1: Aile fotoğraf albümü

Fotoğraf albümleri, bir ulusun kültürünü gelecek nesillere taşıyan önemli kaynaklardandır. Basılan ve albümlenen fotoğraflar uzun yıllar dayanabilirliğini korur. Albümlerde korunarak sonraki nesillere aktarılan yaşamlar, geçmişi belgeleyen bir nitelik taşımakla birlikte tarihî ve kültürel değerleri sonraki nesillere aktarmada önemli bir rol üstlenir. Görsel 1.2'de eski adı "Bursa Kız Muallim Mektebi" olan Bursa Kız Lisesine ait bir albümden fotoğraflar görülmektedir.

Görsel 1.2: Bursa Kız Muallim Mektebi albümü

1. Araştırma

Aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda bir sunum hazırlayınız.

- Yaşadığınız şehrin eski dönemlerini, tarihî ve kültürel değerlerini içeren fotoğraf albümlerini; kent arşivi, kent müzesi, kütüphane veya dijital ortamlardan araştırıp inceleyiniz.
- Araştırmalarınız sonucunda edindiğiniz bilgi ve görsellerle bir sunum hazırlayınız.
- Araştırmanızı güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

1.1. FOTOĞRAF ALBÜMÜ ÖN HAZIRLIKLARI

Klasik albümde fotoğraflar sayfalara yapıştırılır veya köşelerinden bantla tutturulurken sonraki dönemlerde fotoğrafların plastik bölmelere yerleştirildiği albümler ortaya çıkmıştır. Günümüzde yapıştırmalı veya bölmeli albümler hâlâ kullanılmakla birlikte klasik albümlerin yerini dijital fotoğraflarla hazırlanan dijital baskı fotoğraf albümleri almıştır. İnternet aracılığıyla dijital platform ya da uygulamalarda da hazırlanabilen bu albümler “foto book (foto buk), fotokitap” olarak da bilinir (Görsel 1.3).

Görsel 1.3: Dijital baskı fotoğraf albümü, fotokitap

Sosyal medya platformlarında insanların kendisi ve yakın çevresiyle ilgili sıklıkla paylaştığı fotoğraflar aslında bir nevi dijital albüm görevi görür. Gezilen yerler, gidilen mekânlar, yenilen yemekler, katılınan etkinlikler gibi konularda çekilen fotoğrafların paylaşılarak insanların kurduğu yeni dostlukları pekiştirmek istemesi olağandır.

Giderek dijitalleşen dünyada internet üzerinden çeşitli platformlarda paylaşılan fotoğrafların insanların sosyalleşme sürecinde bir görev üstlendiği söylenebilir. Bununla birlikte dijital ortamlarda fotoğraf paylaşımından önce her evde bulunan, basılı fotoğrafların özenle seçilip sayfalarına yerleştirildiği fotoğraf albümleri de hâlâ yerini korur (Görsel 1.4).

Görsel 1.4: Baskısı alınmış fotoğraflarla elde hazırlanmış albümler

1.1.1. Fotoğraf Albümü Çeşitleri

Fotoğraf albümü; kişiye ve kişinin yakın çevresine ait anı fotoğraflarından oluşabileceği gibi ilgi duyulan belirli bir konuya yönelik, kurumsal tanıtım amacı taşıyan ya da toplumun tarihî, kültürel ve sanatsal değerlerini simgeleyen fotoğraflardan da oluşabilir. Fotoğraf albümleri, basılı olarak ya da dijital platformlarda kullanıma sunulmuş olabilir. Kullanım amacına göre temel olarak üç kategoride sınıflandırılan fotoğraf albümü çeşitleri şunlardır:

- Kişisel albümler
- Kurumsal albümler
- Dijital albümler

Kişisel Albümler

Kişiye özel hazırlanan albümlerdir. Kişiler; okul anılarını, nişan ve evlilik törenlerini, çocuklarının büyüme sürecini ya da evcil hayvanlarını içeren fotoğrafları sınıflandırarak ayrı albümler oluşturabilir (Görsel 1.5).

Görsel 1.5: Kişisel albümler

Kişisel albüm günlük sıradan olayların anı olarak saklanmasını içerebileceği gibi gezi, spor veya sergi etkinlikleri, yapılan yemekler gibi bir tema dâhilinde de düzenlenebilir. Anneler Günü, doğum günü gibi özel günlerde hediye olarak sunmak amacıyla hazırlanan fotoğraf albümleri de kişisel albümlerdendir (Görsel 1.6).

Görsel 1.6: Kişisel albümler

Fotoğraf sanatçılarının eserlerini tanıtmak amacıyla hazırladığı fotoğraf katalogları da kişisel fotoğraf albümlerine örnek verilebilir (Görsel 1.7).

Görsel 1.7: Kişisel albüm, fotoğraf kataloğu

Kişisel albümlerin çoğunlukla profesyonel fotoğrafçılar tarafından hazırlanan; bebek albümü (Görsel 1.8), düğün albümü, aile albümü, mezuniyet albümü gibi isimlerle bilinen çeşitleri bulunur. Bu albümler, standart boyutlarının yanında "cep albümü" ve "panoramik albüm" adı verilen farklı biçim ve boyutlarda da hazırlanabilir.

Bilgi Kutusu

Bebeğin ilk yılı için hazırlanan albüm kronolojik sırayla yapılmalıdır.

Görsel 1.8: Bebek albümü

Bebek albümü; bebeğin doğum öncesi, sırası ve sonrası fotoğraflarından oluşabilir. Doğum sırasında çekilen fotoğraflar, "doğum fotoğrafçılığı" adıyla bilinen ve bu alanda uzmanlaşmış fotoğrafçılar tarafından belli kurallar ve izinler dâhilinde çekilir. Bebek albümünde kullanılan fotoğraflar, fotoğrafçı tarafından sağlanan olanaklarla çekilebileceği gibi kişilerin kendi olanaklarıyla da çekilebilir. Bebek albümünde kişilerin çektiği fotoğraflar kullanılacaksa fotoğrafçının bu fotoğraflar arasından netlik, çözünürlük, kompozisyon gibi ölçütleri en doğru biçimde karşılayan fotoğrafları belirlemesi albümün kalitesini arttırır.

Düğün albümü, profesyonel fotoğrafçılar tarafından hazırlanan ve uzmanlık isteyen bir kişisel albüm çeşididir. Bunun için öncelikle iç ve dış mekânlarda özel fotoğraf çekimleri yapılır (Görsel 1.9). Fotoğrafçı, fotoğraf çekimi için gerekli bütün hazırlıkları yaparak düğün sahiplerini bu konuda bilgilendirir. Düğün fotoğrafçılığında, gelin ve damadın fotoğraflarının yer aldığı düğün albümüne ilave olarak aile yakınlarının fotoğraflarının bulunduğu aile albümü de hazırlanır.

Görsel 1.9: Fotoğraf çekimleri ve düğün albümü

Mezuniyet albümü; düğün albümü gibi özel fotoğraf çekimi ve tasarımı gerektiren, profesyonel fotoğraf stüdyoları tarafından sunulan bir hizmet ürünüdür. Görsel 1.10'da mezuniyet albümü için çekilmiş fotoğraflar görülmektedir.

Görsel 1.10: Mezuniyet fotoğrafları

Cep albümü genellikle 10 x 15, 15 x 15 cm gibi küçük boyutlarda hazırlanan ve içinde bu boyuta uygun ölçüde fotoğrafların yer aldığı albüm türüdür (Görsel 1.11). Bu albümler küçük boyutlarda tasarlanır ve standart albümde yer alan fotoğrafların küçük boyutlularıyla hazırlanan bir fotokitap biçimindedir.

Görsel 1.11: Cep albümü

Şekil 1.1: Sınıf fotoğraf albümü için şablon

Cep albümünün fotoğraf stüdyoları tarafından okullara yönelik hazırlanan versiyonu sınıflarda bulunan öğrenci fotoğraflarından oluşur. Sınıf albümü adı verilen ve öğrencilerin vesikalık fotoğraflarından oluşan bu albüm, cep albümü formatının dışında A4 gibi daha büyük ölçülerde de hazırlanabilir. 1,5 x 2, 2 x 2,5 cm gibi küçük boyutlu vesikalık fotoğraflardan oluşan sınıf albümüne numara sırasıyla yerleştirilen öğrenci fotoğrafları, sınıflara göre ayrı ayrı düzenlenir. Fotoğrafların altına öğrencilerin numarası, adı ve soyadı yazılır. Albüm oluşturulmadan önce ölçüye uygun eskiz veya şablon hazırlanması, tasarımın zaman ve düzen açısından pratik biçimde uygulanmasını sağlar (Şekil 1.1). Hazırlanacak şablonda hizalamanın rahat yapılabilmesi için piksel tabanlı programın **View** (viuv) > **Rulers** (rulırs) komutuna veya **Ctrl + R** kısayoluna tıklandığında görüntülenen cetveller kullanılabilir.

Sınıf albümü, her sayfada aynı tasarım düzenini gerektirdiği için fotoğraflar piksel tabanlı programda işlendikten sonra sayfa tasarımı veya düzeninin vektörel tabanlı bir programda hazırlanması çalışmanın daha rahat yapılmasını sağlar. Bu tercih, tasarımı uygulayan kişiye bağlı olup tasarımcı veya fotoğrafçının programlara olan hâkimiyetine göre değişiklik gösterir.

Panoramik albüm fotoğrafları, panoramik formata (albümün iki sayfasının toplam genişliğini kaplayacak ölçüye) uygun hâle getirilerek yapışkanlı fotoğraf kâğıdına basılır ve albümün karşılıklı iki sayfasına tek fotoğraf gelecek biçimde yapıştırılır (Görsel 1.12). Bu yöntem albümlerin bazı sayfalarında ya da tamamında uygulanabilir.

Görsel 1.12: Panoramik albümler

1. Uygulama

Uygulama Adı : Sınıf Albümü İçin Vesikalık Fotoğraf Çekimi
Amaç : Çekim ortamını belirleyip gerekli ön hazırlıkları yaparak sınıf albümü için fotoğraf çekimlerini gerçekleştirmek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak okulunuzdaki öğrencilerin vesikalık fotoğraflarını içeren, her sayfası bir sınıfa ait olmak üzere bir sınıf albümü oluşturmak için fotoğraf çekimleri yapınız.

Araç Gereç

1. Fotoğraf makinesi
2. Fotoğraf makinesi ekipmanı
3. Işık ekipmanı

İşlem Basamakları

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Çekimleri her sınıf özelinde gerçekleştirebilmek için sınıf arkadaşlarınızla iş bölümü yaparak bir ekip çalışması planlayınız.
3. Grup çalışmasına uygun çekim planı hazırlayınız.
4. Fotoğraf makinesi vizörünü, ekranını ve objektifi tozdan arındırınız.
5. Fotoğraf makinesinin bataryasını ve yedek bataryayı doldurunuz.
6. Hafıza kartını sıfırlayarak çekime hazır hâle getiriniz ve yuvasına takınız. İkinci bir hafıza kartı temin ediniz.
7. Çekim mekânında bir saat önceden hazır bulunarak gerekli hazırlıkları (ekipmanın kurulumu, ışık ölçümü vb.) yapınız.
8. Fotoğraf makinesini tripoda bağlayınız ve ışık ekipmanını kurunuz.
9. Bir arkadaşınızı model olarak kullanıp ışık ölçümüne göre fotoğraf makinesinin ayarlarını yapınız.
10. Çekime başlamadan önce bir kâğıda yazdığınız sınıf ve şube adını fotoğraflayınız.
11. Sınıflarda bulunan öğrencilerin vesikalık fotoğraf çekimlerini öğrenci numarasına göre sırasıyla gerçekleştiriniz. Gelmeyen öğrenciler varsa onların sırası geldiğinde boş çekim yapınız.
12. Çekim sonrasında fotoğraf makinesini ve bütün ekipmanı toplayınız.
13. Çektiğiniz fotoğrafları bilgisayara aktararak arşivleyiniz.
14. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme

Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 1'de verilen "1. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kurumsal Albümler

Ürün, hizmet, firma ya da bir kurumun tanıtımı için hazırlanan albümlere **kurumsal albüm** denir. Firmaların ürünlerini tanıtmak ve geniş kitlelere duyurmak amacıyla hazırlanan; ürün fotoğraflarını içeren, ürün özelliklerinin kısaca açıklandığı, firmanın adres ve iletişim bilgilerinin bulunduğu albümler bu tür albümlerdendir. Aynı zamanda ticari amaç taşıyan bu albümler "katalog" terimiyle ifade edilir ve çoğunlukla "ürün kataloğu" olarak adlandırılır. Bir gıda firmasının ürünlerini tanıtmak amacıyla hazırlattığı ürün kataloğu, bir seyahat firmasının seyahat fotoğraflarından oluşan fotoğraf albümü kurumsal albümlere örnek verilebilir (Görsel 1.13).

Görsel 1.13: Kurumsal albüm, ürün kataloğu

Kamu sektörü ya da özel sektör tarafından tanıtım amacıyla hazırlanan; belirli bir yere ait coğrafi, tarihî, kültürel ya da turistik değerlerin fotoğraflarına yer verilen ve kısa açıklamalar içeren fotoğraf albümleri de kurumsal albümlerdendir (Görsel 1.14).

Görsel 1.14: Kurumsal albüm, turistik tanıtım kataloğu

Kamu kurumları ya da özel kurum ve kuruluşlar tarafından liderler, sanatçılar ve topluma mal olmuş kişilerin anısına hazırlanan özel fotoğraf albümleri de bulunur. Bu albümlerde toplumun tarihî, kültürel ve sanatsal değerleri ya da toplumda iz bırakan sanatçı ve liderlerin yaşamları ele alınır. Görsel 1.15 ve 1.16'da Millî Savunma Bakanlığı Genelkurmay Başkanlığı tarafından 2019 yılında hazırlanmış olan *"Fotoğraflarla Atatürk"* albümünden birkaç sayfa görülmektedir.

Görsel 1.15: *"Fotoğraflarla Atatürk"* albümü, Genelkurmay Başkanlığı, 2019

Görsel 1.16: *"Fotoğraflarla Atatürk"* albümü, Genelkurmay Başkanlığı, 2019

Dijital Albümler

Yalnızca dijital ortamlarda saklanan ya da çeşitli platformlarda yayımlanan albümlere **dijital albüm** denir. Kişi ya da kurumların kullanım tercihine göre kişisel, kurumsal veya tanıtım albümleri baskısı alınmadan sadece dijital ortamlarda saklanabilir ve paylaşılabilir. Görsel 1.17'de MSÜ Kara Harp Okulunun internet sitesinde yayımlanan *"Fotoğraflarla Atatürk"* isimli dijital fotoğraf albümü görülmektedir.

Görsel 1.17: *"Fotoğraflarla Atatürk"* isimli dijital albüm

1. Etkinlik

- Evinizde veya yakın çevrenizde bulunan, baskısı yapılmış fotoğraflardan oluşturulmuş albümlerle dijital ortama kaydedilmiş albümler arasındaki farklar (avantaj veya dezavantaj açısından) nelerdir? Düşüncelerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.1.2. Fotoğraf Albümünde Bulunması Gereken Özellikler

Dijital fotoğrafa geçilmesiyle birlikte güzel anların fotoğraflanma ve paylaşılma sayısı giderek artmış, çok sayıda fotoğraf tüketilir hâle gelmiştir. Bu nedenle kişiler birçok fotoğraf arasından sevdikleri fotoğrafları seçerek bir albüm oluşturmak ister. Bir fotoğraf albümü güzel anları bir araya getiren ve sonraki zamana taşıyan, kişinin özel yaşamına ait derlediği fotoğraflardan oluşur. Fotoğraf albümü geçmişte yaşanmış olayları hatırlatan, gülümseten ve belki de hüzünlendiren bir niteliktedir.

Çağın getirdiği dijital avantajlar sayesinde fotoğraf albümü tasarımları çeşitli platformlar ve uygulamalarla yapılabilmekte, hazır şablonlara fotoğraf yüklenerek oluşturulan albümler baskıya verilebilmektedir. Mezuniyet, nişan, düğün gibi bazı önemli özel günlerde kişiler profesyonel fotoğraf stüdyolarına başvurarak özel albüm tasarımı yaptırmaktadır. Kişisel albüm tasarımı yapan bir fotoğrafçı şunlara dikkat etmelidir:

- Öncelikle güzel anlarla ilgili hatırlanması istenen çok sayıda fotoğraf arasından özenle seçim yapmalı, bu seçimi albüm yaptırmak isteyen kişiye onaylatmalıdır.
- Albüm tasarımının biçimine (yatay veya dikey, kare, panoramik), sayfa sayısına, ölçülerine, baskı yapılacak kâğıt türüne, kapak kalınlığına ve özelliğine mutlaka müşteriyle birlikte karar vermelidir.
- Tasarımı, albümün müşteri açısından önemini düşünerek ve önemseyerek hazırlamalıdır.
- Tasarımı müşteriyle paylaşmalı ve baskı öncesi mutlaka onay almalıdır.
- Görüntü düzenleme programında fotoğrafların renk, ton ve kontrast ayarlarını yapmalıdır.
- Fotoğraflardaki gereksiz ögeleri kroplama yoluyla kadrajdan çıkarmalıdır.
- Özellikle yüzde gerekli rötuş işlemlerini yapmalıdır. Doğal bir görüntü için küçük müdahaleler yapmalı, kişilerin yüzünü tamamen pürüzsüzleştirmemelidir.
- Albümde yer alacak ana kişileri; arka planı flulaştırma, keskinlik, parlaklık ayarı gibi yöntemlerle ön plana çıkarmalıdır.
- Albüm tasarımında bütünlük sağlamalı, sayfalarda kullandığı renk, çizgi ve biçimler birbiriyle ilişkili olmalıdır.
- Kapakta fotoğraf kullanılacaksa ayrı bir tasarım yapmalı; kapak, içindekilerle bütünlük sağlamalı ve dikkat çekici olmalıdır.
- Gerekli yerlerde efekt kullanarak albüm tasarımını ilgi çekici hâle getirmelidir.

1.1.3. Albüm Tasarımı İçin Fotoğraf Çekimi

Sayfalarına fotoğrafların yapıştırıldığı klasik albümler bir tasarım gerektirmemekle birlikte seçilen fotoğraflar belirli bir düzen içinde, albüme özenle yapıştırılır. Elde hazırlanan bu albümlerde fotoğraflar; yan yana, alt alta, çapraz ya da her sayfaya tek fotoğraf gelecek biçimde düzenlenir. Bazen fotoğrafların yanına kısa açıklamalar yazılır. Aslında bir nevi tasarım yapılır. Fotoğrafları yerleştirebilmek için bölmeleri olan albümler ise hiçbir tasarıma izin vermez. Bu nedenle insanlar, önemli günlere özel fotoğraf albümleri yaptırmak ister.

Fotoğraf albümleri, fotoğraf stüdyolarında hazırlanabileceği gibi dijital ortamlarda kullanıma sunulan hazır şablonlar yardımıyla da hazırlanabilir. Kullanıcının tercihine bağlı seçenekler sunulması çağımızın bu konuda getirdiği avantajlardan biridir ancak kişiye özel ve özgün tasarımlı bir albüm istenirse profesyonel fotoğraf stüdyolarıyla çalışmak daha doğru bir tercih olur (Görsel 1.18).

Görsel 1.18: Fotoğraf stüdyosunda çekime hazırlık

Albüm tasarımında kullanılacak fotoğraflar tasarım öncesinde çoğunlukla fotoğrafçı tarafından çekilir (Görsel 1.19). Fotoğraflar fotoğrafçı tarafından çekilecekse bunun için bir çekim planı yapılır, fotoğraf makinesi ve ekipmanı hazırlanarak çekime gidilir. Çekim mekânında gerekli aydınlatma koşulları sağlanır. Mümkün olduğunca çok sayıda ve farklı açılardan çekim yapılır. Fotoğraf çekimlerinin başarılı olması yapılacak albüm tasarımının başarısını doğrudan etkiler.

Görsel 1.19: Dış mekânda profesyonel fotoğraf çekimi

2. Uygulama

Uygulama Adı : Albüm Tasarımı İçin Fotoğraf Çekimi
Amaç : Albümde kullanılacak fotoğraflar için çekim ortamını belirlemek, gerekli ön hazırlıkları yaparak fotoğraf çekimlerini gerçekleştirmek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak albüm tasarımı için fotoğraf çekimleri yapınız.

Araç Gereç

1. Fotoğraf makinesi
2. Fotoğraf makinesi ekipmanı
3. Işık ekipmanı
4. Yardımcı donanım ve aksesuarlar

İşlem Basamakları

1. Albüm tasarımı için bir tema (mezuniyet, doğum günü, okul etkinliği vb.) belirleyiniz.
2. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
3. Belirlediğiniz temaya uygun fotoğraf çekimi için bir çekim planı hazırlayınız.
4. Fotoğraf makinesi vizörünü ve kullanacağınız objektifleri tozdan arındırınız.
5. Fotoğraf makinesinin bataryasını ve yedek bataryayı doldurunuz.

6. Hafıza kartını sıfırlayarak çekime hazır hâle getiriniz ve yuvasına takınız. İkinci bir hafıza kartı temin ediniz.
7. Çekim mekânında bir saat önceden hazır bulunarak gerekli hazırlıkları (ekipmanın kurulumu, ışık ölçümü vb.) yapınız.
8. Fotoğraf makinesini tripoda bağlayınız ve ışık ekipmanını kurunuz.
9. Modellerin konumunu, saç, kıyafet gibi unsurları ve mekânda bulunması istenen aksesuarları düzenleyiniz.
10. Kompozisyon ve kadrajı ayarlayınız.
11. Farklı perspektiflerde çekim açılarını kullanarak amaca uygun ve mümkün olduğunca çok çekim yapınız.
12. Çekim sonrasında fotoğraf makinesini ve bütün ekipmanı toplayınız.
13. Çektiğiniz fotoğrafları bilgisayara aktararak arşivleyiniz.
14. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 1'de verilen "1. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

1.2. BİLGİSAYARDA FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

Tasarım hangi alanla ilgili olursa olsun, birden çok ögenin birbiriyle uyumlu ve bütünlük oluşturacak biçimde düzenlenmesini içeren estetik bir süreç sonucu ortaya çıkar. Fotoğraf albümü bir tasarım gerektirir. Tasarım ise bu alana özel eğitim gerektirir. Albüm tasarımı yapımında fotoğrafçının bir tasarımcıyla çalışması ya da tasarım konusunda eğitim almış ve kendini geliştirmiş olması önemlidir. Her tasarım ürününde olduğu gibi fotoğraf albümü de belli bir süreç içinde hazırlanır. Bu süreç temel olarak şu adımlardan oluşur:

- Tasarım eskizi oluşturma
- Fotoğrafları görüntü düzenleme programında işleme
- Seçilen eskizi bilgisayarda uygulama
- Baskı ve teslim işlemlerini gerçekleştirme

Bilgisayarda fotoğraf albümü hazırlanırken çeşitli görüntü düzenleme programları (piksel tabanlı) ve vektörel tabanlı programlar kullanılabilir ancak albüm, vektörel tabanlı bir programda tasarlanacaksa fotoğraflar öncelikle piksel tabanlı programda işlenmelidir.

2. Araştırma

Aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda bir sunum hazırlayınız.

- Yakın çevrenizde bulunan fotoğraf stüdyolarını ziyaret ederek fotoğraf albümlerini inceleyiniz. İzin alarak birkaç albüm örneğini fotoğraflayınız.
- Ziyaret ettiğiniz fotoğraf stüdyolarında fotoğrafçıların albüm tasarımı yaparken çoğunlukla hangi programları kullandıklarını, nelere dikkat ettiklerini araştırıp öğreniniz.
- Araştırmalarınız sonucunda edindiğiniz bilgi ve görsellerle bir sunum hazırlayınız.
- Araştırmanızı güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

1.2.1. Fotoğraf Albümü Tasarım Eskizi

Albüm tasarımında öncelikle bir hazırlık yapılarak tasarım eskizi (taslak) hazırlanır. Tasarım eskizi hazırlamak; hedef kitle ya da müşterinin isteklerinin göz önünde bulundurulmasını, planlı ve disiplinli bir çalışma yürütülmesini ve fotoğrafçının kariyerinde ilerlemesini sağlar. Eskiz oluşturabilmek için sırasıyla takip edilmesi gereken adımlar şunlardır:

- Ön araştırma ve hazırlık yapma
- Eskiz oluşturma
- Eskizi müşteriye sunma ve değerlendirme

Ön Hazırlık

Tasarım öncesinde mutlaka bir ön hazırlık yapılır. Hazırlık sürecinde öncelikle hedef kitle veya müşterinin istekleri tespit edilir. Yapılacak tasarım için özgün bir konsept belirlenir ve bu doğrultuda fotoğraf seçimi yapılır. Tasarımı ilgi çekici hâle getirecek yaratıcı fikirler ortaya konması hem müşteriyi memnun eder hem de fotoğrafçının kariyerinde ilerlemesini sağlar.

Tema, Amaç ve Konsept Belirleme: Yapılacak albümün belirli bir teması varsa albüm temaya uygun tasarlanır (Görsel 1.20). Albüm tasarımının türü (kişisel, kurumsal veya tanıtım amaçlı) yapılacak tasarımı doğrudan etkiler. Örneğin kurumsal albüm tasarımında logo ve kurumsal renklerin kullanılması, adres ve iletişim bilgilerine yer verilmesi gerekir. Bir şehir ya da ülkenin tanıtımı amacıyla yapılan fotoğraf albümü tasarımında o şehir ya da ülkeyi temsil eden renk, sembol vb. ögelere yer verilmesi belirlenen konsepti tamamlayıcı bir rol üstlenir. Aynı zamanda bu yerin tanıtımının yapılması amacıyla albümü yaptıran kuruluşun bilgilerine de yer verilir. Kişisel albüm tasarımında ise adres ve iletişim bilgileri (albüm portfolyo gibi bir amaç için hazırlanmayacaksa) zorunlu değildir. Kişisel albüm tasarımında; amaca, kullanılacak renge ve konsepte kişinin tercihleri doğrultusunda karar verilir ancak albüm yaptırmak isteyen kişiye fotoğrafçının sunacağı çeşitli renk ve konsept önerileri, tasarımın şekillenmesinde çoğunlukla etkin bir rol oynar.

Görsel 1.20: Albüm tasarımında temaya uygunluk

Fotoğraf Seçimi: Albüm tasarımında amaç ve konsept belirlendikten sonra bu doğrultuda fotoğraf seçimi yapılır. Albümde yer alması istenen fotoğraflar ya müşterinin getirdiği fotoğraflar arasından seçilir ya da konsepte uygun fotoğraf çekimleri yapılır. Örneğin düğün, mezuniyet gibi önemli günlerin albüm tasarımları için fotoğraflar fotoğrafçı tarafından çekilirken bir gezi albümü isteyen müşteri, fotoğrafları kendisi getirebilir. Her ne şekilde olursa olsun, iyi ve doğru fotoğrafların seçimi fotoğraf albümünün başarısını olumlu yönde etkiler (Görsel 1.21).

Görsel 1.21: Fotoğraf seçimi

Şekil, Ölçü, Yön, Kâğıt Türü ve Sayfa Sayısını Belirleme: Albümün boyutları ve şekli, tasarımın nasıl olacağı konusunda belirleyicidir (Görsel 1.22). Bu nedenle tasarım öncesinde albümün şekli (kare veya dikdörtgen), yatay mı yoksa dikey mi konumlandırılacağı tespit edilir. Albüm ölçüleri çok çeşitli olup en çok tercih edilenleri; 13 x 18, 15 x 21, 20 x 30, 30 x 45 cm dikdörtgen veya 15 x 15, 20 x 20, 30 x 30 cm kare ölçüleridir. İç sayfaların baskısı için çoğunlukla kalın gramajlı mat ya da parlak kuşe kâğıdı kullanılır. Fantezi kâğıt adı verilen dokulu kâğıtlar da kullanılabilir ancak kâğıt yüzeyinin çok dokulu olması baskıda fotoğraf kalitesini bozabileceğinden dokusuz ya da hafif dokulu kâğıtlar tercih edilmelidir. Fotoğraf albümünün kaç sayfadan oluşacağı tasarım öncesinde belirlenir ve tasarım bu doğrultuda hazırlanır.

Görsel 1.22: Tasarımın kare, dikey ve yatay formlarda kullanımı

Eskiz Oluşturma

Ön hazırlık sürecinde alınan kararlar ve belirlenen nitelikler doğrultusunda albüm tasarımı eskizine başlanır. Tasarım yapılırken temel tasarım kurallarına uyulur, yaratıcı ve özgün çalışmalar ortaya konur. Fotoğraf albümü, her ne kadar fotoğraflarla ve bilgisayarda hazırlansa da ne tür bir tasarım uygulanacağını kabaca şekillendirmek, ölçü ve biçime uygun çalışabilmek, yaratıcı ve özgün fikirler oluşturabilmek, planlı ve disiplinli bir çalışma yürütebilmek açısından

bilgisayarda tasarım öncesinde bir taslak oluşturulması faydalı olur (Şekil 1.2). Karşılıklı gelen sayfaların tasarımı, sayfaların birbiriyle ilişkisi, tasarımda bütünlük gibi hususlar bu sayede daha kolay çözümlenir.

Şekil 1.2: Kare ve dikdörtgen formlara uygun tasarlanan eskizde geometrik düzenleme

2. Etkinlik

- A4 kâğıdıyla kare ve dikdörtgen formları kullanarak altı yapraklı bir albüm maketi hazırlayınız.
- Hazırladığınız maketin sayfalarına geometrik düzenlemeyle tasarım eskizi yapınız. Çalışmanızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Eskiz Sunumu

Fotoğraf albümü için elde hazırlanan eskizin ardından tasarım hakkında müşteriye bir fikir sunabilmek için eskiz çalışmalarının bilgisayarda denemesi yapılır. Müşteriye sunulan bu deneme çalışmaları, albüm tasarımı sürecinin sağlıklı biçimde yürümesini sağlar. Sunum, direkt bilgisayar ekranından yapılabileceği gibi sunum programlarıyla hazırlanarak ve büyük bir ekrana yansıtılarak da yapılabilir. Sunum sonrasında müşteriden alınan geri bildirimler not edilir. Geri bildirim alınması karşı tarafın tam olarak ne istediğinin anlaşılması ve albüm tasarımının yeniden yapılandırılması açısından önemlidir.

1.2.2. Fotoğrafları Görüntü Düzenleme Programında İşleme

Fotoğraflarla albüm tasarımı yapılırken öncelikle piksel tabanlı görüntü düzenleme programında fotoğrafların işlenmesi; gerekli düzeltme, renk, ton ve kontrast ayarlarının yapılması gerekir. Fotoğraflar programda işlenirken boyut ve çözünürlük ayarı, kadraj seçimi, dekupe, rötuş, renk, ton, kontrast ayarı gibi işlemler uygulanır. Bu sayede albümde kullanılacak fotoğraflar albümün tasarım ve sunum şekline (baskı veya dijital) uygun hâle getirilir.

Bilgi Kutusu

Bir fotoğrafın boyutunu albümün ölçüsüne uygun olarak küçültmek fotoğrafta çözünürlük kaybına neden olmaz. Küçük boyutlu bir fotoğrafın orijinalinden daha büyük boyuta getirilmesi ise fotoğrafın kalitesinde kayba yol açar. Bu nedenle fotoğraf albümünde kullanılacak fotoğrafların olduğundan daha büyük bir boyuta getirilmemesine özen gösterilmelidir.

Boyut ve Çözünürlük Ayarı

Görüntü düzenleme programında açılan bir fotoğrafın çözünürlük ve piksel boyutları görüntünün veri miktarını ve baskı kalitesini belirler. Bu nedenle albümde kullanılacak fotoğraflar seçildikten sonra albümün belirlenen ölçüsüne uygun boyuta getirilir.

Fotoğraf boyutunun ayarlanması için programın **Image** (imıc) **> Image Size** (imıc sayz) komutu kullanılır (Görsel 1.23). Komuta tıklandığında açılan pencerede ilgili bölüme **Width** (vit) ve **Height** (hayt) değerleri girilerek fotoğrafın genişlik ve yükseklik ayarı yapılır. Fotoğraf boyutunun değiştirilmesi piksel sayısını doğrudan etkiler. Piksel sayısının aşağı ya da yukarı yönde değişimi ise çözünürlüğü (1 cm'ye düşen piksel sayısını) etkilediği için bu durumdan fotoğrafın kalitesi de etkilenir. Bu nedenle fotoğraf ölçüleri girilirken **Resolution** (rezoluşın) değeri kontrol altında tutularak çözünürlüğün amacı karşılayacak bir değer olması sağlanır. Hazırlanacak albüm basılacaksa çözünürlük en az 300 DPI, dijital ortamda yayımlanacaksa en az 72 DPI olarak ayarlanır.

Görsel 1.23: Image Size penceresi

Fotoğraf albümünün baskı ya da dijital yayın amaçlı hazırlanmış olması renk modu ayarı yapılmasını da gerektirir. Bir fotoğrafın renk değeri çoğunlukla RGB'dir ve piksel tabanlı görüntü düzenleme programlarında değiştirilmediği sürece RGB modu otomatik işaretlenmiştir. Bu nedenle albüm basılacaksa fotoğraflar görüntü düzenleme programında açılarak baskıya uygun mod (CMYK) ve çözünürlüğe (300 DPI) getirilir. Bu işlem için öncelikle programın seçim aracı kullanılarak fotoğraflar seçilir, ardından program üst menüsünden **Image > Mode** (mod) komutuna tıklanarak renk modu seçilir (Görsel 1.24). **Image > Resolution** komutuna tıklanarak fotoğrafın çözünürlük değeri kontrol edilir. Değer 72 DPI ise değiştirilir ve 300 DPI olarak ayarlanır. İşlem bitiminde fotoğraflar **Save As** (seyv es) seçeneğiyle farklı kaydedilerek fotoğrafların bir kopyası alınır ve orijinal hâli korunur.

Görsel 1.24: Image > Mode komutu

Kadraj Seçimi

Fotoğrafların kadrajı, belirlenen tasarıma uygun olmalıdır. Eğri kadraj gibi istenmeyen kadraj hataları varsa düzeltilmelidir. Kadraj düzeltmesi, program arayüzünde sol tarafta yer alan **Tools** (tuls) araç çubuğundaki **Crop Tool** (kırop tul) kullanılarak yapılabilir. İstenmeyen görüntüler kadrajdan kesilerek (kroplanarak) çıkarılır. Fotoğrafın bulunduğu katman, sağ panelde tıklanarak seçildikten sonra **Ctrl + T** kısayoluyla fotoğraf istenen açıda döndürülebilir. Gereksiz kısımlar kroplanarak kadrajdan atılabilir.

Kadraj seçimi yapılırken önemli olan husus, fotoğrafta ana konunun öne çıkarılması ve kadrajın tasarıma uygun hâle getirilmesidir. Kadrajda konuyla ilgisi olmayan ya da estetik görünümü bozan herhangi bir öge varsa kompozisyon elverdiği sürece bu öge **Crop Tool** ile kroplanarak kadrajdan çıkarılabilir (Görsel 1.25) ancak bazı durumlarda kroplama işe yaramaz. Bu durumda fotoğraf üzerinde dekupe ya da rötuş işlemleri uygulanabilir.

Görsel 1.25: Crop Tool ile kadraj seçimi

Bilgi Kutusu

Tasarım, geometrik şekillerden oluşan kadraj seçimi gerektiriyorsa kare ya da dikdörtgen için **Rectangular Marquee Tool** (rektangılır marku tul), daire ya da elips için **Elliptical Marquee Tool** (eliptikıl marku tul) kullanılabilir. Kare ve daire için klavyenin **Shift** (şift) tuşu basılı olmalıdır. Seçim yapıldıktan sonra **Shift + Ctrl + İ** kısayoluyla seçimin tersi alınarak geometrik şeklin dışında kalan kısım klavyenin **Delete** (dılit) tuşuyla silinebilir.

Dekupe

Albümde kullanılacak fotoğrafların arka planı değiştirilmek isteniyorsa fotoğraftaki asıl ögeler programın araç çubuğunda yer alan **Magic Wand Tool** (mecik vant tul), **Quick Selection Tool** (kuik selekşın tul) veya **Pen** araçları kullanılarak seçilir ve arka planından ayrılır. Dekupe işlemi adı verilen bu yöntemle arka planından ayrılan görüntü, arka planı transparan olacak biçimde (.png ya da .eps uzantılı formatlarda) kaydedilir. Seçim araçlarından biri olan **Lasso Tool**, detaylı seçim yapılmasına imkân tanımadığı için dekupe işleminde çoğunlukla tercih edilmez. **Magic Wand Tool** ile seçim yapılırken seçimin sürekliliğini sağlayabilmek için klavyenin **Shift** tuşu basılı hâldeyken çalışılır. Yanlış seçim yapılırsa **Edit > Undo** komutu veya **Ctrl + Z** kısayolu kullanılarak seçim geri alınabilir. Seçim işlemine başlamadan önce araç seçeneklerinde

yer alan **Tolerans** kutusuna bir tolerans değeri girilir (Görsel 1.26). Örneğin tolerans, 3 gibi küçük bir değerde olursa seçim yapılırken seçilen pikselde bulunan rengin birbirine yakın üç tonunun yer aldığı pikseller seçilecek demektir. Tolerans değeri, seçilecek görüntünün renklerine göre deneme yoluyla ayarlanır.

Bilgi Kutusu

Piksel tabanlı görüntü düzenleme programında görüntünün tamamını seçmek için **Ctrl + A**, seçimi aktifleştirmek için **Ctrl + Enter**, seçimden çıkmak için ise **Ctrl + D** kısayolları kullanılır.

Görsel 1.26: Magic Wand Tool ve araç seçenekleri

Quick Selection Tool ile seçim yapılacaksa öncelikle araç seçeneklerinden ayarlama yapılır. Araç görüntünün üzerinde gezdirilerek hızlı bir seçim yapılabilir. Yanlış seçilen kısımları seçimden çıkarmak için araç seçeneklerinden **Subtract from Selection**a (sabtrakt fırom selekşın) tıklandıktan sonra hatalı seçime tıklanır. **Add to Selection** (ad tu selekşın) seçilmemiş kısımları seçime eklemeyi, **New Selection** (niv selekşın) ise seçimi yeniden başlatmayı sağlar (Görsel 1.27).

Görsel 1.27: Quick Selection Tool ve araç seçenekleri

Pen aracı, ayrıntılı seçim yapılmasını sağlar (Görsel 1.28). Arka plan rengiyle benzer renklere sahip görüntünün arka planından ayrılmasında bu araç daha çok tercih edilir. Görüntünün sınırları **Pen** aracıyla seçilirken başlanan noktaya geri dönülmelidir. Aksi takdirde seçim tamamlanmaz.

Görsel 1.28: Pen Tool

Rötuş

Fotoğraflara gerekli rötuş işlemi tasarımdan önce yapılır. Örneğin yüzdeki sivilce ve lekeleri gidermek için **Spot Healing Brush** (sıpot hiiling bıraş) aracı kullanılırken fotoğraf kadrajında yer alan ancak istenmeyen ögeler **Clone Stamp** (kılon sıtemp), **Patch** (petç) ve **Healing Brush** araçlarıyla yok edilebilir (Görsel 1.29, 1.30). Ögeler çoğaltılmak istenirse de aynı araçlar kullanılabilir. Bu araçlar kullanılırken klavyenin **Ctrl + Alt** tuşlarına basılarak alınan örnek noktasının rötuşlanacak bölgeye çok yakın bir yerden alınması, klonlama işleminin benzer renk tonları ve dokularla uygulanabilmesi açısından önemlidir. Aksi takdirde rötuş yapılan bölgedeki doku ve ton farklılıkları çok fazla göze batar.

Spot Healing Brush kullanılırken örnek noktası gerekmez, üzerine tıklanan lekeleri çevresindeki piksellerle kaynaştırarak yumuşak biçimde giderir. Yüze uygulanan fazla pürüzsüzleştirme fotoğrafta yapay bir görünüme neden olur. Bu nedenle yapılacak rötuş işlemlerinin küçük müdahaleler biçiminde olmasına özen gösterilir.

Görsel 1.29: Clone Stamp Tool

Görsel 1.30: Spot Healing Brush Tool

Bilgi Kutusu

Rötuş işlemi yapılırken istenmeyen sonuçlarla sıklıkla karşılaşılır. **Ctrl + Z** kısayolu, yapılan işlemleri sırayla geri alır. Arada kalan işlemleri geri alabilmek için **Window > History** komutuna tıklanarak açılan **History** penceresinden yararlanılması rötuş işleminin daha rahat yapılmasını sağlar.

Renk, Ton ve Kontrast Ayarı

Fotoğrafta ton aralığını belirleme işlemi **Image > Adjustments** (edcastmınts) **> Levels** (levıls) komutuna tıklandığında açılan pencereden yapılır. Parlaklık ve zıtlık ayarı için **Image > Adjustments > Brightness/Contrast** (bıraytnıs/kontrast) komutu, renk dengesizliğini gidermek için ise **Image > Adjustments > Color Balance** (kalır balans) komutu kullanılır (Görsel 1.31).

Görsel 1.31: Image > Adjustments

Fotoğraflara **Image > Adjustments > Hue/Saturation** (hiyu/saçureyşın) komutuyla açılan pencerede yapılan ton ve doygunluk ayarlarının **Preview** (piriviuv) onay kutusu işaretlenerek ön izleme penceresinden gözlemlenmesi ve aşırıya kaçmaması sağlanır (Görsel 1.32).

Fotoğrafta istenen etki için kontrast ayarı yapılır, yumuşak ya da sert ton geçişleri için açık ve koyu dengesi sağlanır. Görüntü düzenleme programında renk, ton, doygunluk ve kontrast ayarları yapılan fotoğraflar **File** (fayl) **> Save As** komutuyla farklı kaydedilerek fotoğrafların orijinali korunur (Görsel 1.33). Programda her farklı ayar için ayrı **layer** (leyır) kullanılırsa olumsuz bir durumun geri alınması daha kolay olur.

Görsel 1.32: Hue/Saturation penceresi

Görsel 1.33: File > Save As

3. Uygulama

Uygulama Adı : Sınıf Albümü Hazırlama
Amaç : Piksel tabanlı programda işlenen fotoğraflarla fotoğraf albümü hazırlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak 1. Uygulama'da çektiğiniz fotoğrafları piksel tabanlı programda düzenleyiniz ve A4 ölçüsünde bir sınıf albümü hazırlayınız.

Araç Gereç

1. 1. Uygulama'da çekilen fotoğraflar
2. Bilgisayar
3. Haricî bellek

İşlem Basamakları

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. 1. Uygulama çalışmasında çektiğiniz vesikalık öğrenci fotoğraflarından amaca uygun olanları seçerek seçtiğiniz fotoğrafların kopyasını alınız ve bu fotoğraflardan bir klasör oluşturunuz.
3. Sınıf albümü için eskiz hazırlayınız (A4 ölçüsünde bir şablon oluşturunuz. Bu işlem için vektörel tabanlı bir program kullanabilirsiniz.).
4. Fotoğraflar arasında bırakılacak boşlukları, sayfa yan kenarlarıyla alt ve üst boşluklarını ayarlayınız.
5. Fotoğrafların altında öğrencilerin numarası, adı ve soyadının yazılması için gerekli alan bırakınız.
6. Fotoğrafları piksel tabanlı görüntü düzenleme programında açınız. Fotoğrafların renk, ton ve doygunluk ayarlarını yapınız.
7. Gerekli gördüğünüz fotoğraflara rötuş işlemi uygulayınız.
8. Bütün fotoğrafların kadrajını, hazırladığınız şablona uygun ölçülerde ayarlayınız.
9. İşlediğiniz fotoğrafları baskıya uygun çözünürlük (300 DPI) ve renk modu (CMYK) ayarlarını yaparak kaydediniz.
10. Kaydettiğiniz fotoğrafları hazırladığınız şablona yerleştiriniz. Fotoğrafların altına yazılması gereken yazıları yazı karakteri ve puntoyu seçerek yazınız. Fotoğraf ve yazı hizalarını dengelemek için programın cetvel aracından yararlanınız.
11. Çalışmanızı, kullandığınız programın kendi formatında ve baskıya uygun formatta (TIFF, JPEG veya PDF) kaydederek arşivleyiniz.
12. Haricî belleğe çalışmanızın bir yedeğini alınız.
13. Hazırladığınız sınıf albümünün baskısını alınız.
14. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme

Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 1'de verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

1.2.3. Tasarım Eskizini Bilgisayarda Uygulama

Elde kabaca hazırlanacak olan albüm tasarımı eskizi bilgisayarda geliştirilir. Fotoğraflarla piksel tabanlı bir programda çalışılması ve programın olanaklarının geniş olması tasarım eskizinin daha farklı boyutlara ulaşmasını sağlar, müşterinin ilgisini daha çok çeker.

Bilgisayarda yapılacak farklı efekt ve filtre uygulamaları, görsel çeşitliliği artıracağından yaratıcı ve özgün görüntüler oluşturulması mümkün olur. Bu nedenle müşteriye sunulacak olan eskiz yalnızca elde karalanmış birkaç çizgiden ibaret olmamalı, bilgisayarda yapılacak tasarım eskiziyle desteklenmeli, farklı denemeler yapılmalıdır (Görsel 1.34).

Görsel 1.34: Tasarımı programda uygulama

Fotoğraf Albümünde Sayfa Tasarımı

Tasarımda biçim, renk, doku ve filtre uygulamaları denenerek bunların arasından en uygununun seçilmesi önemlidir ancak tasarımın fotoğrafların önüne geçmemesi, fotoğrafları ortaya çıkaracak nitelikte olması gerekir. Her sayfa kendi içinde farklı bir tasarım taşısa dahi sayfalar birbiriyle ilişkili olmalı, tasarımın bütünlüğünü bozmamalıdır. Tasarım, fotoğraf albümünün kullanım amacına hizmet etmelidir (Görsel 1.35).

Görsel 1.35: Düğün albümünde sayfa tasarımı

Bilgi Kutusu

Sayfa tasarımında çerçeve kullanılmak istenirse çerçeve eklenmek istenen öge seçilerek **Edit > Stroke** (sıtrok) komutu uygulanır.

Ürünleri gösteren bir kurumsal fotoğraf albümünde yazı kullanılması istenebilir. Tasarımda yazı kullanılacaksa tipografik düzenleme kurallarına uyulmalıdır (Görsel 1.36).

Görsel 1.36: Tasarımda yazı kullanımı

Tasarıma Filtre ve Efekt Uygulama

Albüm tasarımında fotoğraflara uygulanacak filtre ve efektlere görüntü düzenleme programı arayüzünün üst menüsünden ulaşılabilir. **Filter** menüsünde bulunan seçeneklerle fotoğraflara fırça darbeleri, mozaik, vitray gibi dokusal etkiler, ışık ve renk patlama efektleri gibi çeşitli efekt ve filtre uygulamaları yapılabilir (Görsel 1.37). Burada önemli olan, filtre ve efekt uygulamalarının ayrı katmanlarda yapılması ve gerektiğinde layer gözünün kapatılarak alttaki görüntüye etkisinin ne ölçüde olduğunun gözlemlenmesidir.

Görsel 1.37: Filter menüsü

Görsel 1.38 ve 1.39'da aynı fotoğrafa uygulanan farklı filtre ve efektler görülmektedir.

Görsel 1.38: Fotoğraflara uygulanan farklı filtre ve efektler

Görsel 1.39: Fotoğraflara uygulanan farklı filtre ve efektler

3. Etkinlik

- Görüntü düzenleme programının **Filter** menüsünü inceleyiniz.
- Daha önce çektiğiniz fotoğraflardan birini seçiniz.
- Seçtiğiniz fotoğrafa **Filter** menüsünde uygun olan farklı filtre ve efektleri uygulayınız.
- Menüde yer alan seçeneklerin farklı etkilerini fotoğraf üzerinde gözlemleyiniz.
- Düşüncelerinizi sınıfta paylaşınız.

Kapak Tasarımı

Fotoğraf albümünün kapağı her grafik tasarım ürününün kapak tasarımında olduğu gibi ilgi çekici olmalı ve içindeki sayfalarla bütünlük oluşturmalıdır. Aynı zamanda temaya uygun olmalıdır. Temel tasarım kuralları çerçevesinde hazırlanan bir fotoğraf albümünün kapak tasarımı, kapağın albenisini artırır ve içindekilere bakma isteği uyandırır. Albüm kapağı tasarımında fotoğraflardan ya da geometrik biçimlerden yararlanılabilir (Görsel 1.40, 1.41).

Görsel 1.40: Kapak tasarımında fotoğraf kullanımı

Görsel 1.41: Fotoğraf albümü için çeşitli kapak tasarımları

Kapak tasarımında kolaj, filtre, efekt uygulamaları gibi farklı yöntemler kullanılarak ilginç kapak tasarımları elde edilebilir (Görsel 1.42).

Görsel 1.42: Kapakta efekt ve kolaj kullanımı

1.2.4. Baskı ve Teslim Süreci

Tasarım tamamlandıktan sonra programın kendi formatında ve baskıya uygun formatta kaydedilir. Albüm tasarımı baskıya verilmeden önce mutlaka kontrol edilir. Baskıda kullanılacak kâğıt türüne küçük bir deneme baskısı alınır, fotoğraflarda herhangi bir renk ve ton kaybı olup olmadığına bakılır, daha sonra baskıya geçilir (Görsel 1.43). Baskı gerçekleştirildikten sonra sayfalar tek tek kontrol edilir. Ciltleme, yapıştırma gibi işlemler özenle yapılır. Tamamlanan albüm tasarımı müşteriye zamanında ve kaliteden ödün vermeyecek biçimde teslim edilir. Yapılan işin kalitesi, zamanında teslim, planlı çalışma gibi unsurlar fotoğrafçının kariyerinde ilerlemesini sağlar.

Görsel 1.43: Baskı işlemleri

3. Araştırma

Aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda bir sunum hazırlayınız.

- Yakın çevrenizde bulunan fotoğraf stüdyolarını ziyaret ederek fotoğraf albümlerinin basıldığı kâğıt çeşitlerini inceleyiniz.
- Kapak ve iç sayfalarda çoğunlukla hangi kâğıt çeşitlerinin tercih edildiğini, kâğıt dışında kullanılan farklı malzemeler olup olmadığını araştırıp öğreniniz.
- Araştırmalarınız sonucunda edindiğiniz bilgi ve görsellerle bir sunum hazırlayınız.
- Araştırmanızı güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

4. Uygulama

Uygulama Adı : Bilgisayarda Fotoğraf Albümü Hazırlama
Amaç : Piksel tabanlı programda, fotoğraflara farklı efektler uygulayarak fotoğraf albümü hazırlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak piksel tabanlı görüntü düzenleme programında fotoğraf albümü tasarlayınız.

Araç Gereç

1. 2. Uygulama'da çekilen fotoğraflar
2. Bilgisayar
3. Haricî bellek

İşlem Basamakları

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. 2. Uygulama çalışmasında belirlenen tema dâhilinde çektiğiniz fotoğrafları arşivlediğiniz dosyada açınız.
3. Fotoğraflardan albüm tasarımına uygun olanları seçiniz.
4. Seçtiğiniz fotoğrafların kopyalarını alarak ayrı bir klasör oluşturunuz.
5. Temaya uygun çalışacağınız albüm tasarımının sayfa sayısını, ölçü ve formunu (kare, yatay veya dikey dikdörtgen) belirleyiniz.
6. Form ve ölçüyü dikkate alarak temaya uygun tasarım eskizi yapınız.
7. Oluşturduğunuz klasördeki fotoğrafları; piksel tabanlı görüntü düzenleme programında, tasarıma uygun boyut, çözünürlük ve mod ayarlarını yaparak kaydediniz.
8. Gerekli gördüğünüz fotoğrafları; dekupe, rötuş, renk, ton, kontrast ayarı gibi işlemlerden sonra görüntü düzenleme programında işleyiniz.
9. Gerekli gördüğünüz fotoğrafların kadrajını tasarıma uygun olarak kroplayınız.
10. Fotoğrafların bazılarına veya tasarımın belirli bölümlerine filtre ve efekt uygulayınız.
11. Çalışmanızı, kullandığınız programın kendi formatında ve baskıya uygun formatta (TIFF ve JPEG) kaydederek arşivleyiniz.
12. Haricî belleğe çalışmanızın bir yedeğini alınız.
13. Hazırladığınız albüm tasarımının olanaklar dâhilinde baskısını alınız.
14. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme

Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 1'de verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıda kişisel albümlerle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

I. Aile ve arkadaşlarla geçirilen özel anılardan izler taşır.
II. Tarihî ve turistik yerleri tanıtır.
III. Yalnızca özel gün fotoğraflarından oluşur.
Bu bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

2. 10 x 15 cm veya daha küçük boyutlarda hazırlanan albüm türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bebek albümü
B) Cep albümü
C) Düğün albümü
D) Kurumsal albüm
E) Mezuniyet albümü

3. Albüm tasarımında ilk olarak yapılması gereken işlem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fotoğraflara efekt uygulanması
B) Fotoğrafların renk ayarının yapılması
C) Gereksiz ögelerin kadrajdan çıkarılması
D) Tasarımda bütünlük sağlanması
E) Tasarıma uygun fotoğrafların seçilmesi

4. Aşağıdakilerden hangisi albüm tasarımının ön hazırlık aşamasında yer almaz?

A) Müşteri isteklerinin belirlenmesi
B) Tasarım konseptinin belirlenmesi
C) Fotoğraf seçiminin yapılması
D) Eskizin müşteriye sunulması
E) Albüm ölçüsünün belirlenmesi

5. Görüntü düzenleme programında fotoğrafa uygulanan renk, ton ve doygunluk ayarı aşağıdakilerden hangisiyle yapılır?

A) Hue/Saturation
B) Resolution
C) Healing Brush
D) Mode > Save As
E) Ctrl + Alt + Contrast

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

Ölçme ve Değerlendirme

6. Albüm tasarımı öncesinde ölçü belirlememek ne tür sorunlara yol açabilir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Albüm tasarımının başarılı olabilmesi için fotoğraf çekimi nasıl yapılmalıdır? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

8. Albüm tasarımında kullanılan kâğıt yüzeyinin dokusu baskıyı nasıl etkiler? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

9. Bir fotoğraf albümünün sayfa tasarımında nelere dikkat edilmelidir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

10. Bir fotoğraf albümünde kapak tasarımı nasıl olmalıdır? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

2.
ÖĞRENME BİRİMİ

OCAK 2024

Pt.	Sa.	Ça.	Pe.	Cu.	Ct.	Pa.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
	16	17	18	19	20	21
	3	24	25	26	27	
		31				

FOTOĞRAFLARLA TAKVİM TASARIMI

Konular

2.1. TAKVİM TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI
2.2. BİLGİSAYARDA TAKVİM TASARIMI

Temel Kavramlar

- Duvar takvimi
- Eğitim öğretim takvimi
- İş takvimi
- Masa takvimi
- Takvim
- Yıllık takvim

Neler Öğreneceksiniz?

- Fotoğraf makinesi ve ekipmanlarının ayarlarını yaparak takvim için fotoğraf çekimleri yapma
- Piksel tabanlı programda fotoğrafları düzenleyerek takvim hazırlama

Hazırlık Çalışmaları

1. Günlük hayatta takvim örnekleriyle nerelerde karşılaşılır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Takvim kullanmanın avantajları ve dezavantajları nelerdir? Örneklendirerek açıklayınız.

2. FOTOĞRAFLARLA TAKVİM TASARIMI

Takvim; bir yılın aylarını, haftalarını ve günlerini gösteren basılı veya elektronik tablodur. Dijital veya yazdırılabilir takvimler; tarihleri, ayları ve kullanıldığı bölgenin resmî tatil günlerini gösterir. Kişisel planlamalar, şirketler ve kurumların çalışma takvimleri hazırlanırken takvimlerden yararlanılır.

Takvimler; yılın dönemlerini, toplantı tarihlerini, önemli günleri, tatil zamanlarını vb. yıl içinde gerçekleştirilmesi planlanan günleri gözlemek ve takip etmek için kullanılır (Görsel 2.1, 2.2). Takvimlerin amaca uygun tasarlanması kullanımını arttırır. Çalışmaların planlanması, işlerin hangi sırayla bitirilmesi gerektiğine karar verilmesi, öğrencilerin sınav programlarına göre ders çalışma planı oluşturmaları, şirketlerin organizasyon, üretim gibi iş planlarını oluşturmaları için takvimlere ihtiyaç duyulur.

Görsel 2.1: Aylık takvim sayfaları

Görsel 2.2: Aylık takvim sayfaları

2.1. TAKVİM TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI

Takvim tasarımı yapılmadan önce takvimin özellikleri, çeşitleri ve takvim tasarımında olması gerekenler bilinmelidir. Takvimler çeşitli amaç ve kullanımlar için farklı şekillerde tasarlanıp basılabilir. Duvara, panoya vb. asılmak üzere tasarlanan takvimlerin uzun süre sağlıklı bir şe-

kilde kullanılabilmesi için büyük boyutlu, yüksek gramajlı ve kaliteli kâğıtlara basılması önerilir. Daha çok ofis işlerinde kullanılacak takvimler ise küçük boyutlu ve görsel açıdan zengin olacak şekilde tasarlanır.

2.1.1. Takvim Çeşitleri

Birçok uygarlık ve topluluk, kendilerine has takvimler oluşturmuş; önemli saydıkları bir günü, takvimin başlangıcı olarak belirlemiştir. Tarih boyunca 50'ye yakın takvim kullanılmıştır. En çok kullanılan miladi takvimde Güneş'in, hicri takvimdeyse Ay'ın hareketleri esas alınmıştır. Sıklıkla kullanılan takvim çeşitleri şunlardır:

Yıllık Takvim

Bir yılın başlangıcından bitiş gününe kadar olan zamanı gün gün, hafta hafta gösteren takvimlere **yıllık takvim** denir (Görsel 2.3). Bu takvimler Gregoryen [Gregorıyın (miladi)] takvimine dayanır. Aylar tek bir sayfa hâlinde gösterilebileceği gibi gün gün veya ay ay olacak şekilde de gösterilebilir. Takvim tasarlanırken özellikle kullanım alanı dikkate alınır. Duvar, masa, cep, bilgisayar gibi kullanım alanlarına göre yıllık takvim tasarlanabilir.

Görsel 2.3: Yıllık takvim

Duvar Takvimi

Duvara asılan takvimlere **duvar takvimi** denir (Görsel 2.4). Duvar takvimlerinde bir yıl tek bir sayfa üzerinde gösterilebileceği gibi günler tek tek sayfa olarak da gösterilebilir. Gemici takvimi en çok kullanılan duvar takvimi çeşididir. Bu takvimler üç ayın gösterildiği sayfalardan oluşur. Bundaki amaç; geçmiş ay, bulunulan ay ve gelecek ayı tek bir sayfada göstermektir.

Görsel 2.4: Duvar takvimleri

Masa Takvimi

Çalışma masalarında kullanılan, günlük planlamanın not alınabileceği ve çalışırken görünebilecek büyüklükte tasarlanan basılı takvimlere **masa takvimi** denir (Görsel 2.5). Öğrenciler, çalışanlar gibi birçok kişi günlük işlerinin takibinde bu takvimleri kullanır.

Görsel 2.5: Masa takvimi

İş Takvimi

Şirketler için iş planlarının, muhasebe ve pazarlama işlemlerinin, insan kaynakları çalışmalarının ve aylık çalışma planlarının düzenli şekilde yapılabilmesi için hazırlanan takvimlere **iş takvimi** denir. Bu takvimler şirketlerin ve çalışanların iş planını düzenlemek, verimliliğini arttırmak için tasarlanan yönetim araçlarıdır. Bir işin başlangıç ve ilerleme zamanı iş takvimi üzerinde gösterilerek plan oluşturulur. İş planının yapılması işin ilerlemesinin kontrolünü kolaylaştırır.

Eğitim Öğretim Takvimi

Eğitim ve öğretim dönemini, resmî ve dinî bayramları, resmî tatilleri; belirli gün, hafta ve ara tatilleri gösteren zaman çizelgesine **eğitim öğretim takvimi** denir. Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim öğretim takvimini yeni eğitim dönemi başlamadan yayımlar. Aynı zamanda yüksek öğretim kurumları kendi akademik takvimlerini hazırlayarak öğrencilerine duyurur. Akademik takvim içinde eğitim ve öğretim başlangıç tarihi, ara ve yıl sonu sınav tarihleri, ödev son teslim tarihleri, resmî gün, hafta ve tatiller gösterilir.

1. Etkinlik

- Takvim örneklerini inceleyiniz. Evinizde veya okulda kullandığınız takvimleri ve bu takvimleri tercih etme nedenlerinizi düşününüz. Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.1.2. Takvimlerde Olması Gereken Özellikler

Takvimlerde olması gereken özellikler şunlardır:

Yıl

Takvim hangi yıl için tasarlanıyorsa o yılın belirtilmesi gerekir. Bazı takvimlerde iki veya üç yıl birden gösterilebilir.

Ay

Takvimler genellikle ocak ayıyla başlayıp aralık ayıyla son bulur. Dikkat çekmesi için ay isimlerinin bütün harfleri büyük yazılır. Her ayın tasarımında farklı bir renk kullanıldığında aylar arası geçiş daha kolay anlaşılır.

Hafta

Takvimler en az bir ayı gösterir şekilde tasarlanırken haftalar ayrı ayrı gösterilir. Haftanın başlangıç günü, tatil günleri ve dinî günler ülkeden ülkeye değişir. Ülkemizde haftanın başlangıç günü pazartesi, resmî tatil günleri cumartesi ve pazardır. Takvimler genellikle pazartesiden başlayacak şekilde tasarlanır.

Gün

Günler ve bu günlere gelen tarihlerin gösterilmesi takvimlerde bulunması gereken önemli unsurlardandır. Her ayın altına pazartesiden başlanarak yedi günlük bir sıralama yapılır. Cumartesi ve pazar günleri ülkemizde resmî tatil olduğu için genellikle farklı bir renkle gösterilir.

2.1.3. Takvim Tasarımında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Takvim tasarımında dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Takvimin boyutu belirlenmelidir.
- Kullanım amacı belirlenmelidir.
- Amaca uygun şablon seçilmelidir.
- Yazı fontu belirlenmelidir.
- Takvimde kullanılacak fotoğraf ve görseller seçilmelidir.

2.1.4. Takvim Boyutları

Hazırlanacak olan takvimin boyutları kişiye özel oluşturulabileceği gibi yaygın olarak kullanılan boyutlar da tercih edilebilir. Genellikle tercih edilen boyutlar 8,5 x 11 ve 5,5 x 8,5 cm'dir.

2.1.5. Tanıtım Aracı Olarak Takvim

Takvimler yıl boyunca kullanıcıların gözünün önünde olduğundan özellikle firmaların kendi tanıtımlarını yapabilmesi için potansiyel müşterilere veya hâlihazırda müşteri durumunda olan kitlelere dağıtılmak üzere tasarlanır (Görsel 2.6). Çekici olmayan bir tasarım yapıldığında kullanıcılar tarafından alternatif seçenekler tercih edilir. Müşterilere yılın her günü kendilerini hatırlatmak isteyen firmaların görselliğin ön planda olduğu takvimleri tercih etmeleri, logolarını daha küçük kullandırmaları bu takvimleri kullanmak isteyen kişi sayısını arttırır. Bir firma için takvim tasarlanırken firmanın renkleri ve logosu dikkate alınır.

Görsel 2.6: Takvim

1. Araştırma

Aşağıda verilen bilgiler doğrultusunda takvim konusunu araştırarak bir sunum hazırlayınız.

- "Tanıtım aracı olarak takvim nedir?", "Tanıtım aracı olarak takvim en çok hangi alanlarda kullanılır?" sorularını basılı veya dijital yayın organlarından araştırınız.
- Araştırmanız sonucunda edindiğiniz bilgilerle bir sunum hazırlayınız.
- Konuyu açıklayan çeşitli görsel ve video örnekleri bularak sunumunuzu zenginleştiriniz.
- Araştırmanızı güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

2.1.6. Takvim Tasarımında Fotoğraf Boyutları ve Çözünürlüklerinin Ayarlanması

Takvimler genellikle basılmak üzere tasarlanır. Basılı olarak yıl boyu kullanılan takvimlerde baskı kalitesinin yanı sıra görüntülerin ve tasarım ögelerinin okunurluğu ve kalitesi de yüksek olmalıdır. Takvim için çekilecek fotoğraflarda konunun belirlenmesinden sonra doğru ışık koşulları ve kompozisyon ögeleri sağlanır, yüksek çözünürlüğe sahip büyük boyutlu fotoğraflar çekilir. Çekimler sonrası görüntü düzenleme programında takvim boyutuna göre kırpma ve baskıya göre çözünürlük ayarlama işlemleri baskı kalitesinin daha yüksek olmasını sağlar.

Takvimin boyutu ve çözünürlüğünün ayarlanması için görüntü düzenleme programında **Image** menüsünden **Image Size** seçilir (Görsel 2.7), alt menüsünden **Resolution** seçeneği 300 DPI olarak ayarlanır.

Görsel 2.7: Image Size menüsü

1. Uygulama

Uygulama Adı : Takvim Tasarımı İçin Fotoğraf Çekimi Yapma
Amaç : Takvim tasarımında kullanılacak fotoğrafları çekmek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak yıllık takvim tasarımı için fotoğraf çekimi yapınız.

Araç Gereç
1. Fotoğraf makinesi
2. Yardımcı ekipman
3. Bilgisayar

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Takvim tasarımı için bir konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konuya uygun fotoğraf çekimi için ortam ve ışık koşullarını hazırlayınız.
4. Fotoğraf makinenizi ve konuya uygun ekipmanınızı hazırlayınız.
5. Takvimin kapağı ve her ay için ayrı ayrı en az 13 fotoğraf çekiniz.
6. Çektiğiniz fotoğrafları kontrol edip, uygun olmayan fotoğrafların yerine başka fotoğraflar çekerek sayıyı tamamlayınız.
7. Çektiğiniz fotoğrafları bilgisayara aktararak bir sonraki uygulama için uygun saklama koşullarında saklayınız.
8. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 2'de verilen "1. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

2. Uygulama

Uygulama Adı : Takvim Tasarımı İçin Fotoğraf Ayarlama
Amaç : Takvim tasarımında kullanılacak fotoğrafların çözünürlüğünü ayarlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak takvim tasarımı için fotoğrafları ayarlayınız.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Fotoğraf

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Takvim tasarımı yapmak için bir konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konuya uygun fotoğrafları internetten bularak ya da daha önce çektiğiniz fotoğraflardan seçerek bir dosyada birleştiriniz.

4. Fotoğrafların çözünürlüklerini kontrol ediniz. Çözünürlüğü düşük fotoğrafların yerine yüksek çözünürlüklü fotoğraflar bulunuz.
5. Fotoğrafları görüntü düzenleme programlarında açarak gerekiyorsa fotoğrafların renk düzeltmelerini yapınız.
6. Fotoğraflarda leke, perspektif hatası veya başka hatalar varsa bunları düzeltiniz.
7. Fotoğraflarda herhangi bir efekt, boyutlandırma veya başka bir düzenleme gerekiyorsa gereken düzenlemeleri yapınız.
8. Bütün düzenlemeler bittikten sonra fotoğrafınızın orijinali başka bir yerde kalacak şekilde çalışmanızı kaydediniz.
9. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme

Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 2'de verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

2.2. BİLGİSAYARDA TAKVİM TASARIMI

Takvim tasarımı için program açılarak çalışma alanı boyutları belirlenir (Görsel 2.8).

Görsel 2.8: Çalışma alanı oluşturma

Kapakta kullanılacak görsel seçilerek çalışma alanında açılır ve görselin yerleşimi yapılır (Görsel 2.9).

Görsel 2.9: Kapak yerleşimi

Görselin yerleşim alanının dışına taşması veya daha sonra görsel değişikliğine gidilmesi durumları göz önüne alınarak **Clipping Mask** (kıliping mesk) seçeneğiyle fotoğrafın kullanılacağı alan ayarlanır (Görsel 2.10).

Görsel 2.10: Kapak yerleşimi

Fotoğrafın kullanılacağı alan, **Araç çubuğu** üzerindeki geometrik şekil araçlarından biri seçilerek fotoğrafın üzerinde ayarlanır. Ayarlanan şekil **Layer** menüsünde yeni bir layer olarak görülecektir. Maskeleme için fotoğraf bu layerın üstüne alınır (Görsel 2.11).

Görsel 2.11: Maskeleme

Fotoğraf seçili hâlde **Ctrl** (control) tuşuna basılı tutularak mouseun sağ tuşuna basılır. Açılır menüden **Clipping Mask** seçeneği seçilir. Bu işlemden sonra fotoğraf oynatılsa bile bu şeklin dışına taşmaz (Görsel 2.12).

Görsel 2.12: Kırpma maskesi oluşturma

Takvim yılı, logo veya kapakta kullanılacak cümleler yazılarak layerlar birleştirilir (Görsel 2.13).

Görsel 2.13: Layer birleştirme

Kapak tasarımı sonrası iç sayfaların tasarımına geçilir. Araç çubuğunda bulunan dikdörtgen aracıyla bir kare çizilir. Bu kare haftanın yedi günü için kopyalanır (Görsel 2.14).

Görsel 2.14: Takvim yapraklarını hazırlama

Bir haftanın kareleri tamamlandıktan sonra bütün kareler seçilerek tekrar kopyalanır ve tasarlanan aya göre alta yapıştırılır. Oluşturulan bütün kareler seçilerek **Layer** menüsünde sol tuşa tıklanır ve **Convert to Smart Object** [konvert to sımart obcekt (akıllı nesneye dönüştür)] ile akıllı nesneye dönüştürülür. Akıllı nesneye dönüştürme bütün ayı birleştirerek birbirine bağlı hâlde taşımayı kolaylaştırır (Görsel 2.15).

Görsel 2.15: Takvim yapraklarını bağlama

Karenin orta noktası cetvel yardımıyla bulunur ve tarihler yazılır. Bu işlem yapılırken tasarlanan ayın hangi gün ve tarihe geldiği daha önce yapılmış bir takvimden kontrol edilir (Görsel 2.16).

Görsel 2.16: Zamanları ekleme

Takvimin günleri için kareden daha küçük bir dikdörtgenle şekil oluşturulur. Bu şekil de kopyalanarak üstteki karelerin hizasında yerleştirilir (Görsel 2.17).

Görsel 2.17: Hizalama

Ayı gösteren yazı için günlerin üzerinde pazartesiden başlanarak pazarın karesinin sonuna kadar gelecek bir dikdörtgen çizilir ve ay ismi bu dikdörtgen ortalanarak yazılır (Görsel 2.18).

Görsel 2.18: Hizalama

Aynı işlem diğer aylar için de yapılır. Bunun için kareler akıllı nesneye dönüştürülmeden önce kopyalanarak yeni bir sayfaya alınır. Yeni sayfaya alınan karelerin rengi istenen renkte değiştirilip akıllı nesneye dönüştürülür. Akıllı nesneye dönüştürülen karelerin kopyalama işlemi; **Layer** menüsünden **Layer** seçiliyken, sol tuşa basılıp, **Marge Layers** [mörc leyırs (katmanlara dönüştür)] seçeneğiyle akıllı nesneden çıkarılarak yapılır. Kopyalama işlemi sonrası kareler tekrar akıllı nesneye dönüştürülür. Tasarıma göre bir sayfada tek bir ay yer alabileceği gibi birden fazla ay tek bir sayfada da gösterilebilir (Görsel 2.19).

Görsel 2.19: Takvimi tasarlama

Kapak ve üçer aylık yerleştirilen takvimde aylar takvimin olduğu sayfaya kopyalanarak hizalamaları yapılır (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: Takvimi tasarlama

Çalışma tamamlandıktan sonra layerler birleştirilerek baskıya uygun formatta kayıt yapılır (Görsel 2.21).

Görsel 2.21: Takvimi tasarlama

3. Uygulama

Uygulama Adı : Takvim Tasarımı Yapma
Amaç : Takvim tasarımı için çalışma sayfası oluşturmak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak tasarımını yapacağınız takvim için çalışma sayfası oluşturunuz.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Fotoğraflar

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Takvim tasarımına uygun bir konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konuya göre fotoğrafları düzenleyiniz.
4. Düzenlediğiniz fotoğrafları seçip bir dosyada birleştiriniz.
5. Takvim kapağında ve aylarda hangi fotoğrafları kullanacağınıza karar veriniz.
6. Fotoğrafların adlarını, seçtiğiniz aya göre değiştiriniz.
7. Tasarım için görüntü düzenleme programını açınız.
8. Tasarım adımlarına göre takvim kapağınızı farklı şekillerde tasarlayınız.
9. Takvim sayfalarını farklı şekillerde tasarlayınız.
10. Tasarladığınız farklı takvimleri program formatında ve PDF olarak kaydediniz.
11. Takvim tasarımlarından birini seçiniz.
12. Seçtiğiniz takvim tasarımının hazırladığınız boyutlara uygun bir şekilde baskısını alınız.
13. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 2'de verilen "3. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Fotoğrafların baskısında kullanılması gereken değer (DPI) aşağıdakilerden hangisidir?

A) 72 B) 120 C) 240 D) 300 E) 360

2. Görüntü düzenleme programında, fotoğrafların boyutunun ayarlanmasında aşağıdakilerden hangisi kullanılır?

A) Save As B) Canvas Size C) Automate
D) Image Size E) Layer Mask

3. Takvim boyutlarında sıklıkla kullanılan ölçü (cm) aşağıdakilerden hangisidir?

A) 6 x 6 B) 8,5 x 11 C) 11 x 11 D) 10 x 15 E) 24 x 34

4. Aşağıdakilerden hangisi takvimde olması gereken unsurlardan biri <u>değildir</u>?

A) Ay B) Fotoğraf C) Gün D) Hafta E) Yıl

5. Fotoğrafın seçili alan içinde kalmasını sağlamak için yapılan işlem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duplicate Layer B) Merge Layers C) Mask All Objects
D) Create Clipping Mask E) Convert to Smart Object

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

6. Günlük hayatta kullanılan güncel takvimleri örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Geçmişten günümüze kullanılan takvim çeşitlerini örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

3.
ÖĞRENME BİRİMİ

okumak aydınlatır...

FOTOĞRAFLARLA POSTER VE AFİŞ TASARIMI

Konular

3.1. POSTER VE AFİŞ TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI
3.2. BİLGİSAYARDA POSTER VE AFİŞ TASARIMI

Temel Kavramlar

- Afiş
- Poster

Neler Öğreneceksiniz?

- Poster ve afişin tanımı ve özellikleri
- Poster ve afiş tasarımı örneklerini inceleme
- Piksel tabanlı programda fotoğrafları düzenleyerek poster ve afiş hazırlama

Hazırlık Çalışmaları

1. Günlük hayatta poster ve afiş örnekleriyle nerelerde karşılaşılır? Örneklendirerek açıklayınız.
2. Poster ve afişlerde en çok hangi unsurlar dikkatinizi çeker? Örneklendirerek açıklayınız.

3. FOTOĞRAFLARLA POSTER VE AFİŞ TASARIMI

Fotoğraf, icat edildiğinden bugüne pek çok değişim ve gelişim göstermiştir. Bugün sadece "çekilen" bir görüntü değil, birçok iletişim aracının en önemli parçası hâlindedir. Fotoğraf, tasarım alanı içinde en vurucu öge olarak kullanılır. Grafik tasarımın ögelerinden biri olan poster ve afişlerin hazırlanmasında en etkileyici unsur fotoğraftır. Fotoğraf yazıya kıyasla doğrudan görsel bir etkiye sahiptir. Örneğin Dünya Günü ile ilgili hazırlanan bir poster (Görsel 3.1) veya afişte geleceğin temsilcileri olan çocukların yer alması herkesin dikkatini çeker.

Görsel 3.1: Dünya Günü poster çalışması

3.1. POSTER VE AFİŞ TASARIMI ÖN HAZIRLIKLARI

Poster ve afiş, reklamcılığın ortaya çıktığı günden bugüne kadar etkisi göz ardı edilemeyen ve en çok kullanılan tanıtım ürünlerindendir. Bu tanıtım ürünlerinde insanların dikkatini çekmek için etkili bir slogan, başlık, destekleyici metin vb. ile konuya uygun fotoğraflar kullanılır. Poster ve afiş birbirine yakın iki çalışma türü olsa da aralarında birtakım farklar vardır.

3.1.1. Poster ve Afiş

Ünlü bir kişinin, bir konunun veya ürünün tanıtımını yapmak amacıyla hazırlanan, boyutları genelde A3 ve üstü olan grafik baskı çalışmasına **poster** denir. Genellikle duvarlara ya da panolara asılan posterler fotoğraf ağırlıklı çalışmalar olarak bilinse de üzerlerinde grafiksel ögeler ve yazılar da kullanılabilir.

Posterler birçok farklı amaç doğrultusunda hazırlanır. Örneğin bir ürünün tanıtılması, kültürel ve sosyal etkinlikler hakkında bilgi verilmesi için (sanat eserleri veya filmler dâhil) posterler kullanılabilir.

Posterlerin oluşturulmasında hedef kitle ve mesaj bütün tasarımın seyrini etkiler. Çeşitli şekil ve boyutlarda olan posterlerin tasarımı kullanım yerine göre değişiklik gösterir.

Afiş, *Güncel Türkçe Sözlük*'te (TDK) "Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı, ası." olarak tanımlanır. Daha

çok bir tür duyuru aracıdır. Genellikle büyük boyutlarda basılan afişler; duyuru ve ilan panolarında yer alır, belirli bir mesajı iletmek ve bir amaca ulaşmak için tasarlanır. Afişlerin üzerinde kullanılan ögeler de (görseller, metinler ve tasarım ögeleri) bu amaç doğrultusunda hazırlanır. Afiş kuruma hazırlanacaksa kurumun logosu afişin sol tarafında yer almalıdır. Taşıdığı mesajın doğru iletilmesi için afişlerde sade tasarımlar tercih edilebilir, posterlere göre daha fazla metin kullanılabilir ancak metinler kolay okunabilir olmalıdır. Bu yüzden karmaşık, zor okunan bir yazı fontu ve boyutu seçilmemelidir. Ayrıca seçilen renkler doğru kontrast ve uyumla görülebilirliği arttırır.

3.1.2. Poster ve Afişlerin Özellikleri

Poster ve afişler; özellikleri açısından büyük boyutlu, dikkat çekici, basit ve net mesaj veren, yaratıcı tasarımları olan, hedef kitleye yönelik hazırlanmış (yaş grubu, cinsiyet vb.), çok amaçlı, maliyet açısından avantajlı olabilen ve asılacak yere kolayca yerleştirilebilen materyallerdir.

Boyut

Poster ve afişler genellikle 35 x 50, 50 x 70, 70 x 100 cm boyutlarında hazırlanır. Boyutlarıyla orantılı olarak daha büyük çözünürlüklü görsel ve grafiklere ihtiyaç duyulur. Poster ve afişlerin büyük boyutlu olması kolaylıkla anlaşılabilmesine olanak tanır.

İlgi Oluşturma

Poster ve afiş tasarımında amaç hedef kitlenin ilgisini çekmektir. Canlı renkler, dikkat çekici görseller, grafiksel ögeler ve etkili bir slogan kullanmak hedef kitlenin posteri ve afişi fark etmesini sağlayarak mesajın ulaşmasına doğrudan etki eder.

Mesaj

Poster ve afişler, iletilmek istenen mesajın kısa ve vurucu bir biçimde iletilmesi için tasarlanır. Bu nedenle tasarım ve metinler hedef kitlenin mesajı anlamasını kolaylaştıracak şekilde anlaşılır, net ve etkileyici olmalıdır.

Poster ve afişlerin tasarlanmasındaki amaçlardan biri de belirli bir hedef kitleyi çekmektir. Örneğin gösterime yeni girmiş bir filmin yurt dışındaki posteriyle ülkemizdeki posteri farklılık gösterebilir. Burada, ülkedeki izleyici kitlesinin beklentileri ön plana çıkar. İlgili çalışma, hedef kitlenin ilgi alanlarına ve algılarına uygun olmalıdır.

Tasarım

Poster ve afiş tasarımlarında grafik tasarım ilkeleri göz önünde bulundurulur. Poster ve afişlerin tasarımı kullanılan malzemeler bakımından (görsel, grafiksel ögeler, metin vb.) yaratıcı ve özgün olmalıdır. İnsanların dikkatini çekmek ve mesajı etkili bir şekilde iletmek için özgün tasarımlar tercih edilerek konuyla ilgili farkındalık oluşturulur.

Amaç

Poster ve afişler çeşitli amaçlarla kullanılır: ürün tanıtımı, etkinlik haberi, kampanyalar, sergiler, konserler, önemli bir sanatçının tanıtımı vb.

Poster ve Afişlerde Maliyet Unsuru

Poster ve afişlerin sadece yüksek sayıda baskı yapan ofset matbaalarda basılması zorunlu değildir. Dijital baskı merkezlerinden de ihtiyaca yönelik az sayıda baskı alınabilir. Kullanılacak malzeme iç ve dış mekâna göre tespit edileceği için maliyet değişebilir.

3.1.3. Poster ve Afiş Tasarımında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Bütün grafik tasarım çalışmalarında olduğu gibi poster ve afiş tasarımı için de öncelikle konu ve konsept belirlenir. Hedeflenen kitleye verilmek istenen mesajı en iyi aktaracak grafikler, fotoğraflar, metinler ve bunların alternatifleri hazırlanır. Analog eskiz çalışmaları yapılabileceği gibi dijital eskiz çalışmaları da yapılabilir. Bu, tasarım sürecini kolaylaştırır. Posterin ve afişin yayımlanacağı mecraya uygun tasarım programı kullanılarak tasarıma başlanır, dijital programlarda son şekli verilerek örnek baskı alınır. Poster ve afiş tasarımında dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

Konu ve Konsept

Poster ve afişin konusunun belirlenmesi en temel adım olup bütün tasarım, belirlenen bu çizgide ilerler. Bu nedenle konunun iyi anlaşılıp aynı konseptteki çalışmaların incelenmesi önemlidir. Bunlara ek olarak içerikle ilgili yeterli bilgilerin toplanması gerekir. Bu bilgiler genellikle çalışmayı talep eden kişi ya da kurum tarafından sağlanır.

Planlaması yapılan işe; tasarlanan fikirlerle birlikte boyut, içerik ve tasarımın da dâhil olduğu bir eskiz üzerinden başlanır. Bütün bu planlama sürecinde; hangi metinlerin kullanılacağı, hangi fotoğrafların seçileceği ve tasarıma hangi renklerin hâkim olacağı belirlenir. Özellikle fotoğraf seçiminde en önemli ölçüt, seçilen fotoğrafın konuya uygunluğudur. Fotoğraf belirlendikten sonra renklerin seçilmesi daha uygundur. Renkler, tasarımda kullanılacak fotoğrafın içinden seçilirse tasarımda görsel düzen olarak bütünlük sağlanması kolay olur. Konuyu anlatan ve konunun içinden olan fotoğraflar yapılacak poster ve afiş tasarımlarını doğrudan etkiler. Tasarımı yapılacak olan konuda istenen fotoğraf bulunamıyorsa konuya uygun konsept oluşturularak fotoğraf çekimleri yapılmalıdır. Fotoğraf, poster ve afişlerde kullanılan en etkili araçtır.

Dijital Tasarım Programının Seçilmesi

Poster ve afiş tasarımı piksel ya da vektörel tabanlı programlarda yapılabilir. İki tip program arasında veri paylaşımı olabilir. Örneğin vektörel tabanlı bir programda tasarım hazırlanırken kullanılan görselleri piksel tabanlı programdan geçirmek gerekir veya piksel tabanlı programda tasarım hazırlanırken, grafik ögesi kullanılması gerektiğinde vektör tabanlı bir programdan destek alınabilir.

Tasarım

Dengeler bütünüdür. Poster ve afiş üzerindeki bütün ögeler birbiriyle dengeli bir şekilde kullanılır. Görsellerin ve yazıların yerleşimi, font büyüklükleri ve görsel hiyerarşi uyumlu bir şekilde yapılır.

Baskı

Yapılan tasarımın dijital baskıda bir örneği alınır. Bu sayede herhangi bir yazı hatası, görsellerde pikselleşme gibi sorunların olup olmadığı tespit edilebilir ve çoklu baskıya gitmeden önce bu hatalar düzeltilir. Sunuma en yakın deneme baskıları alınır ve onay sunumu için uygun olan biri seçilir.

3.1.4. Poster ve Afiş Örnekleri

Görsel 3.2-3.12'de farklı konularda yapılmış poster ve afiş çalışmaları görülmektedir.

Görsel 3.2: Anneler Günü posteri

Görsel 3.3: Babalar Günü posteri

Görsel 3.4: Sağlıklı yaşam posteri

Görsel 3.5: Dünya Günü afişleri

Görsel 3.6: Filozof posteri

Görsel 3.7: Okul posteri

Görsel 3.8: Seyahat posterleri

Görsel 3.9: Kişisel Verileri Koruma Günü afişi

Görsel 3.10: Mezuniyet töreni afişi

Görsel 3.11: Fotoğraf yarışması afişi

Görsel 3.12: Dünya Bale Günü afişi

3.1.5. Poster ve Afiş Arasındaki Farklar

Poster ve afişler genellikle reklam amaçlı kullanılan materyallerdir. İkisi de bir mesajı iletmek ve bir amaca ulaşmak için tasarlanır (Görsel 3.13). Poster ve afiş arasında; boyut, yerleştirme, tasarım, iletişim şekli ve kullanım amacı açısından çeşitli farklar bulunur.

Boyut

Poster ve afişlerin bütün dünyada kabul edilen standart ölçüleri vardır. Yapılacak olan tasarıma göre özel ölçülerle de çalışılabilir.

Yerleştirme

Posterler daha çok duyguları ifade eden; kültür, sanat, spor gibi alanlara dair büyük boy görseller olup genellikle oda, çalışma odası, ofis gibi kişisel alanlarda tercih edilir. Afişler ise bilgilendirme amacı güttüğü için kamusal ve toplumun yoğun olduğu alanlarda sergilenir.

Tasarım

Posterler, görsel ağırlıklı çalışmalar olduğu için minimalist bir tasarıma sahiptir. Afişlerde ise iletilecek olan mesaj doğrultusunda belirlenen etkileyici renkler, metinler ve fotoğrafların olduğu bir tasarım kullanılır.

İletişim Şekli

Görsel ağırlıklı olması sebebiyle posterler; dekorasyon objesi olarak duvarlarda yerini alır, aktarmak istediği duyguyu büyük boyutta kullanılan fotoğraflar aracılığıyla yapar. Afişler ise daha az görsel içerip, asıl iletişimi ağırlıklı olarak kullanılan büyük boy metinlerle sağlar.

Kullanım Amacı

Afişler genellikle bilgilendirme amacıyla kullanıldığı için toplumda herkesin görebileceği yerlerde, posterler ise genellikle kişisel kullanım alanlarında kullanılır.

Bilgi Kutusu

Posterler görsel ağırlıklı çalışmalar olarak bilinirken afişler bilgi odaklı ve mesaj kaygısı güden çalışmalardır.

Görsel 3.13: Poster ve afiş çalışması

1. Etkinlik

- Basılı veya dijital yayın organlarından farklı konularda poster ve afiş örnekleri bulunuz.
- Bulduğunuz örneklerin kullanım alanları ve bu örneklerde iletilmek istenen mesajın iletilip iletilemediği hakkındaki düşüncelerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Araştırma

Aşağıda verilen bilgilere göre poster ve afiş konularını araştırarak bir sunum hazırlayınız.

- "Poster nedir?", "Afiş nedir?", "Poster ve afişlerin özellikleri nelerdir?" sorularını basılı veya dijital yayın organlarından araştırınız.
- Araştırmanız sonucunda edindiğiniz bilgilerle bir sunum hazırlayınız.
- Konuyu açıklayan çeşitli görsel ve video örnekleri bularak sunumunuzu zenginleştiriniz.
- Hazırladığınız sunumu güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

1. Uygulama

Uygulama Adı : Poster İçin Fotoğraf Belirleme
Amaç : Poster tasarımında kullanılacak fotoğrafları belirlemek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak seçtiğiniz bir konuda hazırlayacağınız poster için fotoğraf belirleyiniz.

Araç Gereç

1. Bilgisayar
2. Haricî bellek

İşlem Basamakları

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Hazırlayacağınız poster tasarımı için konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konu hakkında öğrendiğiniz bilgileri kullanarak fotoğrafları seçiniz.
4. Piksel tabanlı programda, seçtiğiniz fotoğrafların düzenlemesini (renk, kontrast, ışık, kadraj, rötuş vb.) yapınız.
5. Düzenlediğiniz fotoğrafları, baskıya uygun renk modu ve çözünürlük ayarlarını yaparak farklı kaydediniz.
6. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme

Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 3'te verilen "1. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

2. Uygulama

Uygulama Adı : Afiş İçin Fotoğraf Belirleme
Amaç : Afiş tasarımında kullanılacak fotoğrafları belirlemek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak seçtiğiniz bir konuda hazırlayacağınız afiş için fotoğraf belirleyiniz.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Haricî bellek

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Hazırlayacağınız afiş tasarımı için konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konu hakkında öğrendiğiniz bilgileri kullanarak fotoğrafları seçiniz.
4. Piksel tabanlı programda, seçtiğiniz fotoğrafların düzenlemesini (renk, kontrast, ışık, kadraj, rötuş vb.) yapınız.
5. Düzenlediğiniz fotoğrafları, baskıya uygun renk modu ve çözünürlük ayarlarını yaparak farklı kaydediniz.
6. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 3'te verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

3.2. BİLGİSAYARDA POSTER VE AFİŞ TASARIMI

Dijital çalışma ortamlarında görüntülerin veya diğer içeriklerin bilinçli bir şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi işlemine **dijital manipülasyon** denir. Fotoğraflarda manipülasyon piksel tabanlı programlar aracılığıyla yapılır. Bir amaç doğrultusunda yapılan manipülasyon, fotoğraflar üzerindeki gerçeklik algısını değiştirmeyi hedefler. Bu değişiklikler seçilen konu üzerinde nesneleri eklemeyi veya çıkarmayı, görüntüyü ve rengi değiştirmeyi, birden fazla görseli birleştirmeyi kapsayabilir.

Dijital manipülasyonda fotoğraflar ve görseller olduğu gibi yalın bir hâlde değil, verilmek istenen duygu ve düşünceyi daha çarpıcı ve sanatsal olarak aktarabilmek için bilinçli bir şekilde bozularak kullanılır. Manipülasyon altında bilinçli müdahalelerle daha sıra dışı ve etkileyici çalışmalar ortaya çıkarılır. Çöl görüntüsü üzerine yuvarlak ve küçük bir akvaryumda balık görseli eklemek, afişteki bir yazının bazı karakterlerinin arka planına renk vermek gibi işlemler buna örnek gösterilebilir.

Günümüzde dijital manipülasyonun olmadığı bir alan yoktur. Örneğin vesikalık fotoğraf çekimlerinde fotoğraf üzerinde yapılan renk, parlaklık ve kontrast düzenlemeleri manipülasyon kapsamına giren en basit ve temel işlemlerdendir.

Manipülasyon reklam ve bilgilendirme yapılan hemen her sektördeki grafik tasarım çalışmalarında uygulanabilir. Kişilerin algısının değiştirilmesinde kullanılan en büyük araçtır. Örneğin

piyasaya yeni çıkacak olan bir dondurma markasının iç mekânlarda kullanılacak posterlerinin dondurma teması üzerinde yoğunlaşılıp, görsellerin buna göre seçilerek manipülasyondan geçirilmesi gerekir (Görsel 3.14). Buradaki amaç müşterinin dondurmayı satın almasını sağlamaktır.

Görsel 3.14: Dondurma posteri

Dijital manipülasyonun olumlu amaçlarla kullanılmasının yanında insanları yanıltıcı ve yanlışa yönlendiren içerikler şeklinde kullanılması da mümkün ve kolaydır. Günümüz sosyal medya ağlarında kolayca paylaşılabilen ve büyük bir takipçi kitlesine ulaşabilen bu olumsuz içerikler bilgi kirliliği, güven kaybı gibi etik sorunlara yol açabilir. Bu nedenle çalışmalar hazırlanırken yararlanılan kaynakların doğruluğu ve güvenilirliği önemlidir.

3.2.1. Piksel Tabanlı Programda Poster Hazırlama

Piksel tabanlı programda poster hazırlamak için öncelikle konu belirlenir. Daha sonra tasarımda kullanılacak ögeler tespit edilerek tasarıma başlanır. Tasarım için piksel tabanlı program açılır (Görsel 3.15). Program açıldıktan sonra **File** menüsünden (Görsel 3.16) **New**e (niv) tıklanır.

Görsel 3.15: Piksel tabanlı programın açılış sayfası

Görsel 3.16: File menüsü

Çalışma alanı boyutu **New** menüsünde istenen ölçülerde hazırlanır (Görsel 3.17). Hazırlanan poster basılacağı için 300 DPI ve CMYK renk modu seçilir. Posterin arka plan rengi belirlenir (Görsel 3.18).

Görsel 3.17: Çalışma alanı boyutunu belirleme

Görsel 3.18: Arka plan rengini belirleme

File menüsünden **Open**a (opın) tıklanır ve açılan pencereden fotoğraflar seçilir (Görsel 3.19).

Görsel 3.19: Fotoğrafları çağırma

Araç çubuğundan **Pen Tool** (pen tul) seçilerek **Path** (peth) işlemi yapılır (Görsel 3.20). Kullanılacak olan her el fotoğrafı için bu işlem tekrarlanır.

Görsel 3.20: Elleri dekupe etme

Path işlemi yapılan el fotoğrafları kalp şeklini alacak şekilde çoğaltılarak ve yönleri değiştirilerek yeni layerlar oluşturulur (Görsel 3.21).

Görsel 3.21: Elleri kalp düzenine koyma

El fotoğrafları kalp şekline getirilir (Görsel 3.22).

Görsel 3.22: Ellerle oluşturulmuş kalp şekli

Ellerden oluşturulan kalbin içine yerleştirilecek Dünya fotoğrafı programda açılır (Görsel 3.23).

Görsel 3.23: Dünya fotoğrafının programda açılması

Araç çubuğundan **Elliptical Marquee Tool** işaretlenir ve Dünya fotoğrafı seçilerek çıkartılır (Görsel 3.24).

Görsel 3.24: Dünya fotoğrafının çıkartılması

Dünya fotoğrafı ellerden oluşturulan kalbin merkezine yerleştirilir (Görsel 3.25).

Görsel 3.25: Dünya fotoğrafının kalp şeklindeki ellerin içine yerleştirilmesi

Hazırlanan poster çalışmasının görsel işlemleri bittikten sonra yazılacak metinler belirlenir. Metin alanı için araç çubuğundan **Type Tool** (tayp tul) seçilir (Görsel 3.26).

Görsel 3.26: Metin yazımı için Type Tool seçimi

Çalışma için belirlenen metin yazılır; metnin boyutu, rengi ve fontu seçilir (Görsel 3.27).

Görsel 3.27: Slogan yazımı

Biten çalışma öncelikle piksel tabanlı programın kayıt formatında kaydedilir (Görsel 3.28). Daha sonra TIFF ve PDF formatlarında çalışmanın kayıtları alınır.

Görsel 3.28: Kaydetme

Posterin bitmiş hâli Görsel 3.29'da görülmektedir.

Görsel 3.29: Dünya sevgisi posteri

3. Uygulama

Uygulama Adı : Poster Hazırlama
Amaç : Piksel tabanlı programda poster hazırlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak 1. Uygulama'da kullandığınız fotoğraflarla piksel tabanlı programda poster hazırlayınız.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Haricî bellek

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Belirlenen konuya uygun seçtiğiniz fotoğraflarla poster tasarımı için birkaç tane eskiz yapınız.
3. Yaptığınız eskizlerden birini seçiniz.
4. Kullanım alanına ve konuya uygun baskı için boyut belirleyiniz.
5. Seçtiğiniz eskiz çalışması üzerinde, belirlediğiniz boyuta uygun olarak piksel tabanlı programda çalışınız.
6. Çalışmanız bittiğinde programın kendi kayıt formatında, TIFF ve PDF olarak çalışmanızı baskıya uygun bir şekilde kaydediniz.
7. Bütün kayıt formatlarını haricî belleğe kaydediniz.
8. Çalışmanızın baskısını belirlenen boyuta uygun bir şekilde alarak öğretmeninize teslim ediniz.
9. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 3'te verilen "3. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

3.2.2. Piksel Tabanlı Programda Afiş Hazırlama

Piksel tabanlı programda afiş hazırlamak için öncelikle konu belirlenir. Daha sonra tasarımda kullanılacak ögeler tespit edilerek tasarıma başlanır.

Tasarım için piksel tabanlı program açılır (Görsel 3.30). Program açıldıktan sonra **File** menüsünden (Görsel 3.31) **New**e tıklanır.

Görsel 3.30: Piksel tabanlı programın açılış sayfası

Görsel 3.31: File menüsü

Çalışma alanı boyutu **New** menüsünde istenen ölçülerde hazırlanır (Görsel 3.32). Hazırlanan poster basılacağı için 300 DPI ve CMYK renk modu seçilir. **File** menüsünden **Open**a tıklanarak görseller çağrılır (Görsel 3.33).

Görsel 3.32: Çalışma alanı boyutunu belirleme

Görsel 3.33: Görselleri çağırma

Görsellerle yapılacak olan geçiş yumuşatmasının birleştirilmesi için üstteki genç erkek fotoğrafının **Opacity** [opasiti (opaklık)] değeri düşürülür. Fotoğrafları en iyi şekilde birleştirebilmek için farklı şekilde denemeler yapılır (Görsel 3.34).

Görsel 3.34: Birleştirme için farklı denemeler

Feather [fedır (geçiş yumuşatması)] değeri verilir. Araç çubuğundan **Lasso Tool** (lasso tul) seçilerek kesilmek istenen alan çizilir (Görsel 3.35) ve **Delete** (diliyt) tuşuna basılarak silinir.

Görsel 3.35: Kesilmek istenen alanın seçilmesi

İki fotoğraf birleştirilerek çalışma sayfasına yerleştirilir (Görsel 3.36).

Görsel 3.36: Görsellerin birleştirilmesi

Araç çubuğundan **Pen Tool** seçilerek çalışma sayfasında metin zeminleri oluşturulur (Görsel 3.37).

Görsel 3.37: Metin zeminlerinin oluşturulması

Type Tool seçilerek yazı için oluşturulan zeminlerin üzerine gerekli bilgiler yazılır (Görsel 3.38).

Görsel 3.38: Metin yazımı

Afiş çalışmasının son hâli Görsel 3.39'da görülmektedir.

Görsel 3.39: Afişin bitmiş hâli

4. Uygulama

Uygulama Adı : Afiş Hazırlama
Amaç : Piksel tabanlı programda afiş hazırlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak 1. Uygulama'da kullandığınız fotoğraflarla piksel tabanlı programda afiş hazırlayınız.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Haricî bellek

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Belirlenen konuya uygun seçtiğiniz fotoğraflarla afiş tasarımı için birkaç tane eskiz yapınız.
3. Yaptığınız eskizlerden birini seçiniz.
4. Kullanım alanına ve konuya uygun baskı için boyut belirleyiniz.
5. Seçtiğiniz eskiz çalışması üzerinde, belirlediğiniz boyuta uygun olarak piksel tabanlı programda çalışınız.
6. Çalışmanız bittiğinde programın kendi kayıt formatında, TIFF ve PDF olarak çalışmanızı baskıya uygun bir şekilde kaydediniz.
7. Bütün kayıt formatlarını haricî belleğe kaydediniz.
8. Çalışmanızın baskısını belirlenen boyuta uygun bir şekilde alarak öğretmeninize teslim ediniz.
9. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 3'te verilen "4. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. **Bilgi odaklı, mesaj kaygısı güden ve daha küçük boyutta olan çalışmaya verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Afiş B) Billboard C) Broşür D) İlan E) Poster

2. **Piksel tabanlı programda yapılan çalışmalar baskı kalitesi açısından aşağıdaki formatlardan hangisinde kaydedilir?**

   A) JPEG B) PDF C) PNG D) PSB E) RAW

3. **Piksel tabanlı programda fotoğraf aşağıdaki menülerden hangisiyle çağrılır?**

   A) Open B) Path C) Image Size D) Pen Tool E) Rectangle Tool

4. **Bilinçli müdahalelerle algıyı değiştirme işlemine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Afiş B) Manipülasyon C) Poster D) Reklam E) Sosyal medya

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

5. **Poster nedir? Posterler hangi alanlarda kullanılır? Örneklendirerek açıklayınız.**

   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

6. **Afiş nedir? Afişler hangi alanlarda kullanılır? Örneklendirerek açıklayınız.**

   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

7. **Poster ve afiş arasındaki farklar nelerdir? Örneklendirerek açıklayınız.**

   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

4.
ÖĞRENME BİRİMİ

FOTOĞRAFLARLA DAVETİYE TASARIMI

Konular

4.1. DAVETİYE İÇİN FOTOĞRAF ÇEKİMİ

4.2. BİLGİSAYARDA DAVETİYE TASARIMI

Temel Kavramlar

- Davetiye

Neler Öğreneceksiniz?

- Gerekli fon ve ışık ayarlarını yaparak davetiye tasarımı için fotoğraf çekimleri yapma
- Piksel tabanlı programda fotoğrafları düzenleyerek takvim hazırlama

Hazırlık Çalışmaları

1. Günlük hayatta karşılaştığınız davetiye örneklerinin konuları nelerdir?
2. Davetiyelerde en çok hangi unsurlar dikkatinizi çeker? Örneklendirerek açıklayınız.

4. FOTOĞRAFLARLA DAVETİYE TASARIMI

Güncel Türkçe Sözlük'te (TDK) **davetiye**, "Bir toplantıya, bir yere çağırmak üzere düzenlenen davet yazısı, çağrılık" olarak tanımlanır. Kişiler, kamu kurumları ya da özel kurumlar önemli ve özel günlerine kişi ya da kurumları davet etmek için özenle hazırlanmış davetiyeler (Görsel 4.1) kullanmayı tercih eder. Bu davetiyelerin bir kısmı grafik çalışmalarıyla hazırlanırken bir kısmı fotoğraf ağırlıklı çalışmalardan oluşabilir.

Görsel 4.1: Davetiye örneği

4.1. DAVETİYE İÇİN FOTOĞRAF ÇEKİMİ

Davetiye sadece bir grafik çalışması değil, özünde bir iletişim aracıdır. Ulaştığı kişi ya da kurumlara; yeri, tarihi ve saati belli olan bir organizasyon hakkında bilgi vermek üzere oluşturulur. Davetiye genellikle düğün, doğum günü, açılış, kutlama gibi etkinliklere çağrı için kullanılır (Görsel 4.2).

Görsel 4.2: Davetiye örneği

Kişi ya da kurumlar, içerdiği bilgilerin yanı sıra görsel yanıyla da ön plana çıkan davetiyenin kendilerini temsil ettiğini düşünür ve örnekler arasından kendileri için en doğru davetiyeyi titizlikle seçer. Örnek tasarımın bire bir kullanılması kimi zaman tercih edilmeyebilir. Bu durumda özgün bir tasarım oluşturulması gerekir. Tasarım açısından bakıldığında davetiye klasik ya da özel bir tasarım içerebilir, tamamen tipografik düzenlemelerden oluşabileceği gibi fotoğraf kullanılarak da hazırlanabilir.

Davetiye bir etkinliğin ilk temsilcisidir (Görsel 4.3). Her organizasyon sahibi kendisini en iyi yansıtacak davetiyeyi hazırlatmak ister. **Davetiye**; tahminî katılımcı sayısına göre basılan, kaç kişinin katılacağı konusunda organizasyon sahibine bilgi veren ve etkinlik için bir amaç taşıyan çalışmadır.

Görsel 4.3: Davetiye örneği

Davetiyeler basılı ya da dijital olabilir. Geleneksel olanlar çeşitli kâğıt türleri üzerine basılan formlardadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte dijital davetiyeler de günümüzde yerini almıştır (Görsel 4.4). Dijital davetiyeler kimi zaman bir sosyal medya platformunda, kimi zaman bir e-posta içinde paylaşılabilir. Her ne kadar sosyal medya ürünleri çabuk tüketilen ürünler olsa da bu durum davetiyelerin hazırlanış amacını ve önemini değiştirmez. Aksine fotoğraf seçimi çok daha etkin bir hâle gelir. Font bilgisi, doğru mesaj, doğru arka plan gibi görsel çalışmalar da önemini korur.

Görsel 4.4: Dijital davetiye örneği

4.1.1. Davetiyenin Özellikleri

Davetiyede; boyut, başlık, içerik ve tasarım açısından birtakım özelliklerin bulunması gerekir.

Boyut

Davetiyenin boyutu, istenen tasarıma göre değişiklik gösterebildiği gibi standart olarak kullanılan davetiye boyutları da vardır. Genel olarak yatay ve dikey şekilde hazırlanan davetiye boyutları şunlardır:

- Dikey dikdörtgen davetiye boyutu: 15 x 22 cm
- Yatay dikdörtgen davetiye boyutu: 12 x 17 cm
- Kare davetiye boyutu: 17 x 17 cm

Davetiyenin içine sığabilmesi adına konulacağı zarfın boyutu da oldukça önemlidir. Standart olarak bilinen zarf boyutları şunlardır:

- Dikey dikdörtgen davetiye zarf boyutu: 16 x 23 cm
- Yatay dikdörtgen davetiye zarf boyutu: 13 x 18 cm
- Kare davetiye zarf boyutu: 18 x 18 cm

Başlık ve İçerik

Davetiyelerde başlık genellikle diğer yazılardan daha büyük fontla yazılır. Başlığın ardından çok uzun olmayan bir metin içeriği gelir. Bu içerik bir şiirden alıntı ya da bir mâni olabilir.

İçeriğin en önemli kısmı etkinlik bilgileridir. Genelde davet cümlelerinden sonra etkinliği düzenleyen kişi, kurum, kuruluş isimleri; etkinliğin tarihi, adresi gibi bilgiler bulunur. Bu bilgilerin altına küçük uyarı notları eklenebilir. Örneğin etkinlikte yemek verilip verilmeyeceği, çocukların etkinliğe kabul edilip edilmeyeceği ya da katılımcılardan geri dönüş beklendiğiyle ilgili notlar (“Lütfen cevap veriniz.” gibi) yazılabilir.

Tasarım

İş bir tasarımcıya ya da ajansa yaptırılmıyorsa genellikle davetiye basılan matbaalarda beğenilen bir davetiye işleme alınır. Davetiye özel olarak hazırlanacaksa konuya uygun bir tasarım ve tema seçilir. Bir devlet kurumunun açılış davetiyesiyle bir düğün davetiyesinde kullanılan font, arka plan ve kâğıt farklılık gösterir. Doğum günü ya da mezuniyet davetiyelerinde de konuya uygun bir tasarım ve tema kullanılır.

4.1.2. Davetiye Örnekleri

Birçok farklı konuda davetiye örneği hazırlanabilir (Görsel 4.5-4.8).

Görsel 4.5: Toplumsal etkinlik davetiyesi

Görsel 4.6: Mezuniyet davetiyesi

Görsel 4.7: Doğum günü davetiyesi

Görsel 4.8: Düğün davetiyesi

1. Etkinlik

- Basılı veya dijital yayın organlarından farklı konularda davetiye örnekleri bulunuz.
- Bulduğunuz örneklerin kullanım alanlarını ve bu örneklerde iletilmek istenen mesajın doğru iletilip iletilemediği hakkındaki düşüncelerinizi sınıfta paylaşınız.

4.1.3. Davetiye İçin Fotoğraf Çekimi

Davetin etkili bir şekilde duyurulması ve davetiyenin estetik açıdan ilgi çekici olmasını sağlamak için davetiyede fotoğraf kullanılabilir. Davetiyede kullanılan fotoğrafın ışık, kompozisyon ve tasarım açısından en iyisi olması önemlidir.

Davetiye fotoğraf çekimlerinde dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

Kompozisyon

Davetin türüne göre fotoğrafın kullanım kompozisyonu değişiklik gösterebilir. Fotoğrafla birlikte metin kullanımı da işin içine girdiğinden, bu aşamada kompozisyon bir bütün olarak düşünülür ve tasarım bu iki ögenin birbirine uyumuna göre yapılır. Arka planı çok hareketli ve aydınlık olan bir fotoğrafın üzerine yazı yazmak güçtür. Böyle bir durumda koyu renkli yazı kullanmak gerekir ve bu da olumsuz bir hava yansıtılmasına neden olabilir. Fotoğrafın ana öge olduğu davetiyelerde, fotoğrafın içinden renkler kullanmak fotoğrafı destekleyeceğinden estetik anlamda kompozisyonu tamamlayıcı bir etkiye sahip olur.

Davetiyenin türü ne olursa olsun fotoğraf çekiminde perspektif en etkileyici unsurlardan biridir. Standart bir şekilde cephe açısıyla çekim yapmak yerine aşağıdan veya yukarıdan çekim yapmak fotoğrafa hareket kazandırarak ilgi çekici olur.

Doğru Işık Kullanımı

Fotoğrafta aydınlatmanın doğru bir şekilde kullanılması her alanda olduğu gibi davetiyede de oldukça önemlidir. Örneğin yeni bir elektronik ürünün tanıtım etkinliği için hazırlanan davetiyede ürünün ön planda olduğu stüdyo çekiminin tercih edilmesi gerekir. Hazırlanan davetiye bir düğün davetiyesiyse çiftlerin fotoğraflarının doğal ışıkta çekilmesi önemlidir. Özellikle gün batımında ya da gün doğumunda yapılacak çekim, aktarılmak istenen duygu ve mesajın kolaylıkla iletilmesini sağlar.

Fon

Davetiyelerde karışıklık içermeyen sade ve düz bir fon tercih etmek metnin okunabilirliğini arttırır. Afiş, poster gibi çalışmalardan daha küçük boyutta olan davetiyelerdeki yazı fontu da küçük olacağından yazının okunabileceği bir fon seçilir.

Ana ögenin fotoğraf olduğu davetiyelerde konuyu fondan ayırmak ve konunun belirginliğini sağlamak önemlidir. Bunun için davetin türüne göre ışık ve fon seçilir. Örneğin bir mücevher markası, piyasaya yeni çıkardığı pırlanta yüzüğün tanıtımı için bir etkinlik düzenlediğinde davetiyede mutlaka bu yüzüğün fotoğrafını kullanmalıdır. Yüzük fotoğrafı dekupe edilerek farklı arka planlarla da kullanılabilir.

Detaylar

Davetin türüne ve davet sahibinin beklentisine göre detaylar değişiklik gösterir. Örneğin birinci yaş günü kutlama davetiyesinde ağır olmayan bir el yazısı fontu kullanılması fotoğrafla birleşerek zarif bir stil oluşturur.

1. Uygulama

Uygulama Adı : Davetiye İçin Fotoğraf Çekimi
Amaç : Gerekli fon ve ışık ayarlarını yaparak davetiye tasarımı için fotoğraf çekimleri yapmak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak davetiye tasarımı için fotoğraf çekimi yapınız.

Araç Gereç
1. Fotoğraf makinesi
2. Yardımcı ekipman
3. Bilgisayar

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Davetiye tasarımı için bir konu belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz konuya uygun fotoğraf çekimi için stüdyoyu ayarlayınız.
4. Belirlediğiniz konuya göre fonu ve ışık koşullarını hazırlayınız.
5. Fotoğraf makinenizi ve konuya uygun ekipmanınızı hazırlayınız.
6. Belirlediğiniz konunun farklı kadraj ve kompozisyonlarla çekimini yapınız.
7. Çektiğiniz fotoğrafları kontrol edip uygun olmayan fotoğrafların yerine başka fotoğraflar çekiniz.
8. Çektiğiniz fotoğrafları bilgisayara aktararak bir sonraki uygulama için uygun saklama koşullarında saklayınız.
9. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 4'te verilen "1. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

4.2. BİLGİSAYARDA DAVETİYE TASARIMI

Davetiye tasarımı, davetin kimliğini yansıtacak şekilde ilgi çekici olmalıdır. Davetiye tasarımında dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

Tasarım Programı Seçimi

Davetiye piksel ya da vektörel tabanlı programlarda tasarlanabilir. Bu programlardan birbirine öge aktarmak gerekebilir. Piksel tabanlı bir programda çalışılırken vektörel bir grafik öge kullanılacaksa vektörel bir programda ilgili ögeler hazırlanıp piksel tabanlı programa aktarılır.

Tema

Çalışmanın ana konusuna uygunluktur. Çalışmadaki bütün estetik kaygıların somutlaştırılmış hâlidir. Tema belirlenirken konu ön plandadır. Klasik, modern, dijital, manzara gibi bakış açıları temaya örnek verilebilir.

Tasarım Unsurları

Her grafik çalışması gibi davetiyelerde de ikonlar, çiçek figürleri gibi grafik süs ve tasarımlarından faydalanılır. Örneğin düğün davetiyelerinde gelin ve damat ikonları çok sık kullanılan figürler arasındadır.

Yazı Stil ve Karakteri

Bütün çalışmayı anlamlı bir bütün hâline getirecek önemli ve tamamlayıcı noktalardan biri yazı stili ve karakteridir. Metnin kolay okunabilmesini sağlayan bir font seçilmelidir. Okunması çok zor bir el yazısı fontu seçmek davetiyenin işlevselliğini ortadan kaldırır. Resmî bir davetiyede **Serif**li font tercih edilirken bir doğum davetiyesinde daha yuvarlak hatlı fontlar kullanılır.

Hiyerarşi

Davetiye tasarımında dikkat edilmesi gereken bütün ögelerin bilinçli bir şekilde, estetik kaygıyla birlikte uygulanması önemlidir. Yazı alanı nereye hizalanmış olursa olsun (ortaya, sağa veya sola), ortaya çıkan tasarıma bakan kişi karmaşıklık görmemeli; aksine bir uyum görmelidir.

Renk Seçimi

Renkler her tasarım çalışmasında olduğu gibi davetiye tasarımında da dikkat edilmesi gereken önemli unsurların başında gelir. Temaya ve konsepte uygun renkler seçilmelidir. Çok fazla renk kullanmak yerine birkaç renk ve tonun kullanıldığı çalışmalar her zaman özenli gözükür.

Kâğıt ve Baskı Kalitesi

Davetiyede kullanılan kâğıdın cinsi de önemlidir. Davetiye kâğıdının nasıl olması gerektiğiyle ilgili bir standart olmadığı gibi kâğıt seçimi tamamen kişinin tarzına ve bütçesine bağlıdır.

Davetiyenin dokulu, düz, ince veya kalın kâğıda bastırılması; kişiye, bütçeye ve organizasyonun temasına göre değişiklik gösterir. Örneğin rustik konseptte (doğadan ilham almış) bir düğün organizasyonu yapılacaksa davetiyede kraft kâğıtlar tercih edilebilir. Retro tarzda (yakın geçmişin modası) yapılacak bir düğünün davetiyesinde ise vintage [vintiç (geçmişin modasına ait)] davetiye modellerindeki dokulu kâğıtlar kullanılabilir. Sosyal bir mesaj vermek için geri dönüşümlü kâğıtlarla davetiye hazırlanabilir.

Tasarımı tamamlanan davetiye kaliteli bir şekilde basılmalıdır. Dijital baskı merkezleri ya da matbaalarda deneme baskı örnekleri alınmalıdır. Alınan baskıların kontrol edilmesi olası hataların önüne geçilmesini sağlar. Davetiye için baskıyı yapacak işletmelerin de önerebileceği kâğıt örnekleri üzerinden en doğru seçim yapılarak baskı işlemine geçilmelidir. Aynı zamanda kâğıtla tasarımın uyuşup uyuşmadığı da deneme baskısında görülmüş olur.

Baskı işlemi tamamlanan davetiyede; baskı kâğıdına uygun bir zarfa, özel bir mühre vb. ihtiyaç duyulabilir. Davetiyenin eksikleri tamamlanarak davetiye kişi ya da kurumlara ulaştırılır.

1. Araştırma

Aşağıda verilen bilgilere göre bilgisayarda davetiye tasarımı konusunu araştırarak bir sunum hazırlayınız.

- Farklı konseptlerde hazırlanmış davetiye örneklerini basılı veya dijital yayın organlarından araştırınız. Aralarındaki farklılıkları bulunuz.
- Araştırmanız sonucunda edindiğiniz bilgilerle bir sunum hazırlayınız.
- Konuyu açıklayan görsel ve videolarla sunumunuzu zenginleştiriniz.
- Hazırladığınız sunumu güzel konuşma ve hitabet kurallarına özen göstererek sınıfta sununuz.

4.2.1. Piksel Tabanlı Programda Davetiye Hazırlama

Piksel tabanlı programda davetiye hazırlamak için öncelikle konu belirlenir. Daha sonra tasarımda kullanılacak ögeler tespit edilerek tasarıma başlanır.

Tasarım için piksel tabanlı program açılır (Görsel 4.9). Program açıldıktan sonra **File** menüsünden (Görsel 4.10) **New**e tıklanır.

Görsel 4.9: Piksel tabanlı programın açılış sayfası

Görsel 4.10: File menüsü

Çalışma alanı boyutu **New** menüsünde istenen ölçülerde hazırlanır (Görsel 4.11). Hazırlanan poster basılacağı için 300 DPI ve CMYK renk modu seçilir.

Open menüsünden fotoğraf çağrılır (Görsel 4.12).

Görsel 4.11: Çalışma alanı boyutunu belirleme

Görsel 4.12: Fotoğraf çağırma

Araç çubuğundan **Pen Tool** aracı seçilerek dekupe işlemi yapılır (Görsel 4.13).

Görsel 4.13: Fotoğrafı arka plandan ayırma (dekupe)

Fotoğrafın fonu için beyaz ve farklı renk seçenekleri denenir (Görsel 4.14).

Görsel 4.14: Arka plan renk denemeleri

File menüsünden **Open**a tıklanarak firma logosu, amblemi ya da logotype çağrılır. Sayfaya yerleştirilir (Görsel 4.15).

Görsel 4.15: Logo ekleme

Araç çubuğundan **Type Tool** seçilerek metinler yazılır (Görsel 4.16).

Görsel 4.16: Metin ekleme

Kompozisyon düzenlemesi yapılır (Görsel 4.17) ve çalışma kullanım alanına göre uygun formatta kaydedilir.

Görsel 4.17: Kompozisyon düzenlemesi

Görsel 4.18'de davetiye tasarımının son hâli görülmektedir.

Görsel 4.18: Açılış davetiyesi

2. Uygulama

Uygulama Adı : Davetiye Tasarımı
Amaç : Piksel tabanlı programda fotoğrafları düzenleyerek davetiye hazırlamak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak 1. Uygulama'da çektiğiniz fotoğraflarla piksel tabanlı programda davetiye hazırlayınız.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Haricî bellek

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Belirlenen konuya uygun çektiğiniz fotoğraflarla davetiye tasarımı için birkaç tane eskiz yapınız.
3. Yaptığınız eskizlerden birini seçiniz.
4. Kullanım alanına ve konuya uygun baskı için davetiye kâğıdını seçiniz.
5. Baskı için davetiyenin boyutunu belirleyiniz.
6. Seçtiğiniz eskiz çalışması üzerinde, belirlediğiniz boyuta uygun olarak piksel tabanlı programda çalışınız.
7. Çalışmanız bittiğinde programın kendi kayıt formatında, TIFF ve PDF olarak çalışmanızı baskıya uygun bir şekilde kaydediniz.
8. Bütün kayıt formatlarını haricî belleğe kaydediniz.
9. Çalışmanızın baskısını belirlenen boyuta uygun bir şekilde alarak öğretmeninize teslim ediniz.
10. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 4'te verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıda verilen davetiye boyutlarından hangisi doğrudur?

A) 15 x 22 B) 14 x 22 C) 15 x 23 D) 13 x 22 E) 15 x 18

2. Aşağıdakilerden hangisi bir davetiye tasarımında bulunmaz?

A) Logo B) Not C) Reklam D) Renk E) Tarih

3. Resmî bir davetiye tasarımında aşağıdaki font türlerinden hangisi seçilmelidir?

A) Antik B) Bold C) İtalik D) Serifli E) Serifsiz

4. Bir davetiyede mutlaka olması gereken unsurlar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Logo, saat, tarih ve davet metni
B) Kişi isimleri, saat ve davet metni
C) Saat, tarih ve davet metni
D) Yer, saat, renk ve davet metni
E) Yer, saat, tarih ve davet metni

5. Piksel tabanlı programda davetiye hazırlanırken fotoğraflar aşağıdaki menülerin hangisinden çağrılır?

A) Araç B) File C) New D) Open E) Paths

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

6. Davetiye nedir? Davetiyeler hangi alanlarda kullanılır? Örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

7. Davetiye için fotoğraf çekimlerinde dikkat edilmesi gerekenler nelerdir? Örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

5.
ÖĞRENME BİRİMİ

FARKLI MATERYALLER İÇİN FOTOĞRAF DÜZENLEME

Konular

5.1. FARKLI MATERYALLERE FOTOĞRAF BASKISI

5.2. FARKLI MATERYALLERE GÖRE FOTOĞRAF DÜZENLEME

Temel Kavramlar

- Fotoğraf baskısı

Neler Öğreneceksiniz?

- Fotoğraf baskılarında kullanılan farklı malzeme ve materyalleri ayırt etme
- Farklı malzeme ve materyallere basılmak üzere çekilen fotoğrafları bilgisayarda düzenleme

Hazırlık Çalışmaları

1. Fotoğraf baskısı ne tür materyallerde kullanılabilir? Örneklendirerek açıklayınız.
2. Fotoğraf kâğıdı dışında farklı malzemelere basılmış fotoğraflar hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. FARKLI MATERYALLER İÇİN FOTOĞRAF DÜZENLEME

Fotoğrafın bulunuşu, görüntünün kaydedilmesi ve kaydedilen görüntünün görünür olmasıyla sağlanmıştır. Fotoğraf karanlık odada kimyasallar yardımıyla basılı hâle getirilmiştir. Matbaanın yaygınlaşması ve beraberinde popüler kültürün gelişimiyle fotoğraf sadece belge amaçlı değil, dekorasyondan hediyelik eşyaya kadar birçok alanda kullanılmaya başlamıştır. Fotoğraf kullanımının çeşitlenmesi baskılarda çeşitlenmeyi de beraberinde getirmiştir.

5.1. FARKLI MATERYALLERE FOTOĞRAF BASKISI

Baskı için kullanılan materyaller mürekkebi tutacak malzemelerden seçilir. Bu malzemeler yapısal olarak farklılıklar gösterir.

5.1.1. Fotoğraf Baskısında Kullanılan Materyaller (Malzemeler) ve Bunların Özellikleri

Fotoğraf baskısında; kâğıt, kanvas, seramik, ahşap, cam, metal gibi malzemeler kullanılır.

Kâğıt

Baskı için yaygın olarak kullanılan malzeme kâğıttır. Kâğıt diğer malzemelere göre uygun fiyatlı ve ev ortamında basılabilir olmasıyla ulaşılabilir bir seçenektir. Kâğıdın parlak, yarı parlak ve mat özellikleri baskı kalitesini değiştirir. Fotoğrafın kullanım alanına uygun kâğıt çeşidi seçilir (Görsel 5.1). Sıklıkla kullanılan kâğıt çeşitleri şunlardır:

Görsel 5.1: Kâğıt çeşitleri

Parlak Kâğıt: Parlak fotoğraf kâğıtları özellikle baskıya yeni başlayan ve pürüzsüz görüntü isteyen kişiler tarafından tercih edilir. Parlak kâğıtların en büyük dezavantajı doku eksikliği sebebiyle parlamanın önüne geçilememesidir.

Yarı Parlak Kâğıt: Saten kâğıt olarak da bilinir. Mat ve parlak kâğıt arasında yer alır. Canlı renklerin yanı sıra fotoğraflara parlak olmayan pürüzsüz bir yüzey vererek fotoğrafların daha kaliteli görünmesini sağlar.

Mat Kâğıt: Dokulu bir yüzeye sahiptir. Bu sayede parlamanın önüne geçilir. Daha çok sergileme amaçlı ve sanatsal fotoğrafların baskısında kullanılır.

Baskının gerçekleşmesi için kullanılan mürekkep kâğıt yüzeyinde kalmalıdır. Baskı sırasında kâğıt, mürekkebi aldığı anda yıpranmamalı; kâğıtta kullanılan lifler, bu işleme dayanıklı olmalıdır.

Renklerin fazla olduğu baskılarda makine birden çok kâğıda boya işlemi uygulayabilir (Görsel 5.2). Bu işlemler sırasında kâğıdın formunda boyadan kaynaklanan bozulmalar olmamalıdır.

Görsel 5.2: Baskı işlemi

Kâğıdın kalitesi, üretimi sırasında kullanılan katkı maddeleriyle ilgilidir. Üzerine baskı yapılacak kâğıdın boya emme özelliği olmalıdır. Bu özelliğin sınırı olmadığında (aşırı emici kâğıtlarda) boya kâğıdın arkasına geçer, birden fazla renk kullanımında istenen renk ve çıkan renk arasında uyumsuzluk görülür. Aşırı emici kâğıtlar baskı kalitesini düşürür. Bu kâğıtlarda yıpranma olmaması için daha az renk kullanıldığından istenen doygunluğa ulaşılamaz. Kaliteli kâğıtlarda ham madde olarak odun kullanılır. Bu, kâğıdın dayanıklılığını arttırırken yapısının da sert olmasını sağlar. Odun kullanılmayan kâğıtlar baskı sırasındaki basınca dayanamayarak zarar görür. Kâğıtların özellikleri kullanıldığı baskı sistemine göre (ofset baskı, dijital baskı gibi) değişir.

Ofset baskı, makine üzerinde bulunan keçenin görüntüyü kâğıt üzerine aktarmasıyla gerçekleşir. Keçe, yapısı sayesinde renklerin kâğıt üzerindeki gözenekli kısımlara ulaşmasını sağlar. Ofset baskı tekniğinde dokulu ve desenli kâğıtlar üzerine baskı yapılabilirken pürüzsüz yüzeye sahip eşit kalınlıktaki bir kâğıda daha kolay baskı yapılır.

Letterpress (lidırpres) baskı, metin veya görüntünün lastik malzeme üzerinde damgaya benzer şekilde biçimlendirildiği bir yüzeydeki kabartma baskı türüdür. Letterpress baskıda, yükseltilmiş yüzeye mürekkep uygulanır ve ardından kâğıt doğrudan bu yüzeye bastırılır. Opak kâğıt veya kuşe kâğıdı tercih edilir. Kuşe kâğıdının yüzeyi; pürüzsüz, eşit kalınlıkta ve parlak saten görünümündedir. Tek renkli baskılarda gazete kâğıdına bile baskı yapılabilir.

Serigrafi baskı, bir çerçeveye gerilmiş gözenekli kumaş ağ üzerindeki şablonlar aracılığıyla mürekkebin basılmasını içeren baskı türüdür. Bu baskı tekniğinde her türlü kâğıda ve malzemeye baskı yapılır.

Gravür, mürekkebi tutan bir silindirin içine yerleştirilmiş küçük hücrelerdir. Silindir, gravür baskı için mürekkeple yıkandıktan sonra fazla mürekkep bıçak yardımıyla alınır. Sadece hücrelerde kalan mürekkep döner pres yardımıyla baskı yapılacak alana aktarılır. Gravür baskıda kullanılan kâğıtların elastik ve her tarafının aynı kalınlıkta olması gerekir. Gravür baskının kâğıda tam olarak geçebilmesi için kâğıdın boya emilimi yüksek olmalıdır. Bunun yanı sıra opaklık ve parlaklık da bu kâğıtlarda önemlidir.

1. Etkinlik

Fotoğraf kullanımının yoğun olduğu baskı tekniklerini inceleyip düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kâğıt boyutları, basılacak fotoğrafın kullanım amacına göre değişir (Tablo 5.1). Baskıda standart kâğıt ölçüleri kullanılabildiği gibi istenen baskı ölçüsüne uygun kâğıt kesilerek de baskı yapılabilir (Görsel 5.3-5.5).

Tablo 5.1: Kâğıt Boyutları

A0: 841 x 1.189 mm	B0: 1.000 x 1.414 mm	C0: 917 x 1.297 mm
A1: 594 x 841 mm	B1: 707 x 1.000 mm	C1: 648 x 917 mm
A2: 420 x 594 mm	B2: 500 x 707 mm	C2: 458 x 648 mm
A3: 297 x 420 mm	B3: 350 x 500 mm	C3: 324 x 458 mm
A4: 210 x 297 mm	B4: 250 x 350 mm	C4: 229 x 324 mm
A5: 148 x 210 mm	B5: 176 x 250 mm	C5: 162 x 229 mm

Görsel 5.3: A kâğıt boyutları

Görsel 5.4: B kâğıt boyutları

Görsel 5.5: C kâğıt boyutları

Kanvas

Kanvas baskı, tuval üzerine baskı olarak da bilinir. Bu baskı türü evde asılı şekilde kullanmak veya sergilemek amacıyla tercih edilir (Görsel 5.6). Yağlı boya tablolar veya manzara fotoğraflarının sanatsal bir görünüm kazanması için materyal olarak kanvas kullanılır. Kanvas baskıda mat ve yumuşak renkler baskındır. Baskının uzun süre kalıcı olması istendiğinde bu malzeme tercih edilir. Kanvas baskı, fiyatının uygunluğu ve taşıma kolaylığı sebebiyle fotoğraf baskılarında sıklıkla kullanılır.

Kanvasın ham maddesinde hem sentetik hem de doğal bileşimler kullanılabilir. Doğal bileşenli tuvallerin kullanımı dikkat gerektirse de güzel sonuçlar elde edilir. Doğal tuvale yapılan baskı sonrası baskının ömrünü ve parlaklığını arttırmak için tuvalin verniklenmesi gerekebilir. Reprodüksiyon tablolar oluşturulurken kalın tuval seçilir. Genellikle dokulu olan kalın tuvaller fırça darbesi görüntüsü elde etmek için elverişlidir. Fotoğraf ve grafik baskılarında ince yapılı ve pürüzsüz tuvaller tercih edilebilir. Keten tuvaller genellikle ressamlar tarafından kullanılır. Tuval üzerine yapılan baskıların çerçevelenmesi kolay, kâğıt baskılara göre dayanıklılığı fazladır.

Görsel 5.6: Kanvas baskılar

Seramik

Seramik üzerine baskı özellikle hediyelik eşyaların özelleştirilmesi için en sık tercih edilen baskı çeşitlerindendir. Kişisel hediyelik eşyalardan en çok bardak üzerine fotoğraf baskısı yapılır (Görsel 5.7-5.8). Bunun yanı sıra kolye, magnet, tabak, vazo gibi birçok seramik hatıra ürününe bir şehrin fotoğrafları veya bulunduğu ülkenin önemli görünen görselleri basılır.

Seramik genellikle kil, kuvars ve feldispat olmak üzere üç temel ham maddeden oluşur. Kil yumuşak ve yağlı bir topraktır. Kuvars, silisyum ve oksijen atomlarından oluşan; feldispat, kaya formunda olan bir mineraldir. Kil, kuvars ve feldispatın karıştırılmasıyla seramik çamuru elde edilir. Elde edilen çamur çeşitli tekniklerle şekillendirilir. Şekillendirme işleminden sonra seramik kurutulup fırınlanır, sırlama ve boyama işlemleri yapılır. Seramik üzerine yapılan fotoğraf baskıları seramiğin kullanıma hazır hâle getirilmesinden sonra gerçekleştirilir.

Görsel 5.7: Seramik üzerine baskılar

Görsel 5.8: Seramik üzerine baskı örneği

Ahşap

Ağaçların gövde ve dallarından elde edilen sert bir malzemedir. Birçok alanda olduğu gibi baskıda da kullanılabilir. Baskı için kullanılan ahşap işlenmiş veya yarı işlenmiş olarak tercih edilebilir. **Yarı işlenmiş ahşap**, ağacın formunun çok bozulmadığı; kesme, vernikleme gibi işlemlerin yapıldığı malzemedir. **İşlenmiş ahşap**, ahşapların hamur kıvamına getirilerek kimyasal malzemelerle yeni bir forma dönüştürülmesi sonucunda elde edilir. Bu iki malzemede de boya emilimi farklı sonuçlar verir.

Bardak altlıklarında, ahşap tablolarda ve dekorasyon nesnelerini özelleştirmede ahşap üzerine baskı kullanılır. Baskıda püskürtmeli veya LED UV baskı yöntemi tercih edilir.

Püskürtmeli baskı yönteminde mürekkep püskürtmeli yazıcı kullanılır. **Mürekkep püskürtmeli yazıcı**, yüzey üzerine mürekkep püskürtülerek baskı yapılan bir bilgisayar çevre birimidir.

LED UV baskı, geleneksel baskı yöntemlerinden daha verimli ve yüksek teknolojiye sahip bir baskı yöntemidir. LED UV yazıcılar daha az hareketli parçaya sahiptir. Makine, yazdırırken mürekkebi kurutmak veya iyileştirmek için ultraviyole ışık kullanır. Mürekkep ve yapıştırıcı veya kaplama baskı yapılan katmana aktarılır. UV ışık aralığında LED ışıklar reaksiyona neden olan kimyasala maruz kalır. Bu işlem tamamlandıktan sonra sıvılar sertleşir. Bitmiş ürün UV ile son hâlini alır. LED UV baskı sayesinde birçok farklı yapıda materyal üzerine baskı yapılabilir.

Cam

Kumun yüksek ısıda eritilip, kimyasal olarak değiştirilmesiyle cam meydana gelir. Kumla karıştırılan bazı elementler ve kimyasallar camın rengini ve yapısını belirler. Camın özelliği nasıl üretildiğine ve daha sonra uygulanan şekillendirme işlemlerine göre değişiklik gösterir.

Cam tablolar ve diğer cam nesneler üzerine fotoğraf baskısı yapılır (Görsel 5.9-5.10). Baskı yapılan cam ürünler günlük kullanımda veya dekoratif olarak tercih edilir. Turistik yerlerde satılan magnet, tabak, bardak gibi hediyelik cam eşyalar üzerine fotoğraf basımı yaygındır.

Görsel 5.9: Cam üzerine baskı örneği

Görsel 5.10: Mekânda cam üzerine baskı örneği

Metal

Dünya yüzeyinin altında doğal olarak oluşan; yapısı itibarıyla sert, parlak ve iletken olan inorganik maddelere **metal** denir. Metaller çeşitli alanlarda kullanılmak üzerine işlenir, cıva hariç katı formdadır.

Metal üzerine baskıda sıvı jel yardımıyla transfer kâğıdına görüntü basılır, daha sonra yüksek ısı yardımıyla bu görüntü metale transfer edilir. Metalin diğer malzemelere göre daha dayanıklı olmasından dolayı metal üzerine baskı diğer baskı türlerine göre daha uzun ömürlüdür. Metale yapılan baskı herhangi bir çerçeveleme gerektirmez; güneş ışığına, yağmura veya çizilmeye karşı dayanıklı bir baskı türüdür (Görsel 5.11, 5.12). Özellikle dış mekân sergilemelerinde tercih edilebilir. Metal, parlaktan mat görünüme kadar birçok seçenekle basılmaya uygundur. Baskıda kullanılan tekniklerin artması renk çeşitliliğini de arttırmıştır. Bu sayede fotoğraftaki renkler baskıda daha görünür hâle gelmiştir.

Görsel 5.11: Metal üzerine baskı örneği

Görsel 5.12: Mekânda metal üzerine baskı örneği

Diğer Dekoratif Tekstil Ürünleri

Yastık, masa örtüsü, yatak örtüsü, perde, tişört, paspas, halı gibi genellikle işlenmiş pamuktan elde edilen ürünler üzerine dijital baskı yapılır (Görsel 5.13, 5.14). Baskı yapılan tekstil malzemeleri arasında polyester içerikli olanlar da bulunur. Bu tür malzemelere baskı özellikle ev eşyalarının kişiselleştirilmesinde kullanılır. Duvarda sergilenen halı; kişisel tasarımlı tişört, yastık veya kapı önü paspasları en çok tercih edilen nesnelerdir. Hazır nesneler üzerine püskürtme yöntemiyle dijital baskı yapılır. Bu baskı türünün maliyeti düşük, ömrü kısadır.

Görsel 5.13: Kumaş üzerine baskı örneği

Görsel 5.14: Tişört üzerine baskı örneği

2. Etkinlik

- Günümüzde fotoğrafların basıldığı malzemeleri inceleyip düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Uygulama

Uygulama Adı : Fotoğraf Baskısı İçin Farklı Malzemeleri İnceleme
Amaç : Fotoğraf baskısında kullanılan malzemeleri tanımak.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak baskı için kullanılabilecek farklı materyallerin incelemesini yapınız.

Araç Gereç
1. Bilgisayar
2. Office programları

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Fotoğraf baskısının yapılabileceği bir materyal belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz materyalin yapısı ve özelliklerini yazınız.
4. Malzemenin özelliklerine hangi baskı türünün uygun olacağını araştırınız.
5. Araştırmanız sonucunda uygulanacak baskı türünün özelliklerini yazınız.
6. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 2'de verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

5.2. FARKLI MATERYALLERE GÖRE FOTOĞRAF DÜZENLEME

Fotoğraf; çekim, düzenleme, baskı, dijital sunum gibi aşamalardan geçer. Çekilen fotoğraflar doğrudan sergilenebileceği gibi görüntü düzenleme programlarında işlenerek son kullanım için hazır hâle de getirilebilir.

Fotoğraf birçok alanda farklı şekilde kullanılır. Fotoğrafın kullanım amacı, çekiminden düzenlenmesine ve seçimine kadar birçok tercihi de belirler. Fotoğraf; kurumsal, kişisel veya reklam amaçlı kullanılabileceği gibi dekorasyon için de kullanılır. Bütün bu kullanım şekilleri fotoğrafın düzenlenmesini ve farklı materyaller üzerine basılmasını da beraberinde getirir. Kullanılacak malzeme baskının nasıl yapılacağını, fotoğraf üzerindeki düzenlemeler de baskının kalitesini belirler. Baskı kalitesini doğrudan ilgilendiren fotoğrafın kalitesi fotoğraf seçiminde dikkat edilmesi gereken ilk özelliktir. Daha sonra fotoğraf üzerindeki renkler ve düzenlemelerde kullanılan fırçalar baskı kalitesini etkiler.

Fotoğraf düzenleme sonsuz seçenekleri olan yaratıcı bir süreçtir (Görsel 5.15). Bu süreç fotoğrafçının düzenlediği fotoğraf üzerinde ne kadar zaman harcamak istediği veya bu fotoğraftan nasıl bir sonuç çıkarmak istediğine göre şekillenir. Fotoğraf düzenlemesi yapılırken tuval üzerinde çalışılıyormuş gibi ince ayrıntılara dikkat edilmeli; silme, ekleme gibi işlemlerde özellikle renklerin uyumuna önem verilmelidir. Baskı boyutunun büyük olacağı durumlarda küçük ayrıntılar büyük detaylara dönüşür fakat küçük bir alana basılacak fotoğrafta küçük ayrıntılar dikkat çekmez. Bu nedenle fotoğrafın basılacağı alana göre fotoğraftaki hatalara da dikkat edilmelidir.

Görsel 5.15: Yaratıcı fotoğraf düzenlemeleri

Görüntü düzenleme programlarında kullanım alanına göre renk düzenlemesi, perspektif düzeltme, kırpma, manipülasyon gibi birçok işlem yapılabilir. Örneğin fotoğraf, manipülasyon işleminden sonra renk düzenlemesi için görüntü düzenleme programında açılır. Açılan görüntü **Image > Adjustments** komutuna tıklanarak açılan pencereden, ışık ve renk değiştirme seçenekleri kullanılarak düzenlenir (Görsel 5.16).

Görsel 5.16: Renk değiştirme

Photo Filter ve **Selective Color** seçeneğinden fotoğraf üzerinde renk değiştirme seçenekleri uygulanabilir.

Görsel 5.17: Renk değiştirme

Fotoğraftaki düzenlemeler bittikten sonra **Tool** araçlarından **Crop** seçilerek fotoğraf yeniden boyutlandırılır (Görsel 5.17). **Image** menüsündeki **Image Size** seçeneğinden **Resolution** değeri 300 DPI olarak değiştirilir.

Görsel 5.17: Çözünürlük ayarlama

2. Uygulama

Uygulama Adı : Baskı Yapılacak Materyalin Boyutuna Göre Bilgisayarda Fotoğraf Düzenleme
Amaç : Fotoğrafları baskıya hazır hâle getirmek.

Aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alarak görüntü düzenleme programında fotoğraf düzenlemesi yapınız.

Araç Gereç
1. Fotoğraf
2. Bilgisayar
3. Haricî bellek

İşlem Basamakları
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Baskı yapacağınız üç farklı materyali belirleyiniz.
3. Belirlediğiniz üç farklı materyalin özelliklerini inceleyiniz.
4. Belirlediğiniz üç farklı materyal için üç ayrı fotoğraf seçimi yapınız.
5. Üç farklı materyal üzerinde baskının yapılacağı alanı belirleyiniz.
6. Baskı yapılacak malzeme üzerine hangi ölçülerde baskı yapılacağını belirleyiniz.
7. Belirlediğiniz baskı ölçülerini bir yere not ederek baskı yapılacak fotoğrafı seçiniz.
8. Seçtiğiniz fotoğrafı görüntü düzenleme programında açınız.
9. **Image > Adjustments** seçeneğinden fotoğrafın renk ayarlarını yapınız.
10. Fotoğrafta perspektif hatası varsa **Edit > Perspective > Wramp** seçeneğiyle perspektif hatasını düzeltiniz.
11. **Patch Tool**, **Spot Healing Brush Tool**, **Clone Stamp Tool** araçlarından birini seçerek fotoğraf üzerindeki hataları düzeltiniz.
12. Belirlediğiniz baskı ölçülerine göre **Image > Image Size** seçeneğinden fotoğrafın boyutunu ayarlayınız.
13. **Image Size** penceresinden **Resolution** değerini 300 DPI olarak ayarlayınız.
14. Düzenlemesini tamamladığınız fotoğrafı baskı ve program çalışma formatında bilgisayarınıza kaydediniz.
15. Bilgisayara kaydettiğiniz fotoğrafların yedeğini haricî belleğinize de kaydediniz.
16. Programı ve bilgisayarı uygun koşullarda kapatınız.
17. Çalışma ortamınızı temiz ve düzenli bırakınız.

Değerlendirme
Uygulama çalışmanızın süresi öğretmeniniz tarafından belirlenecektir. Çalışmanız Ek 5'te verilen "2. Derecelendirme Ölçeği"ne göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Fotoğrafların baskısında kullanılması gereken çözünürlük değeri (DPI) aşağıdakilerden hangisidir?

A) 72 B) 120 C) 240 D) 300 E) 360

2. Aşağıdaki malzemelerden hangisi diğerlerine göre yumuşak bir formdadır?

A) Ahşap B) Cam C) Kanvas D) Metal E) Seramik

3. Aşağıdaki kâğıt boyutlarından hangisi diğerlerinden büyüktür?

A) A0 B) A2 C) A3 D) A4 E) A5

4. Aşağıdaki malzemelerden hangisi fotoğraf baskısı için kullanılmaz?

A) Ahşap B) Cam C) Havlu D) Kâğıt E) Paspas

5. Fotoğraf baskısında kullanılan kâğıtların kalitesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Dokusu fazla olmalıdır.
B) Fazla mürekkep emmelidir.
C) Yapısı aynı kalmalıdır.
D) Ham maddesinde odun olmalıdır.
E) Keçeden yapılmış olmalıdır.

6. Aşağıdaki baskı çeşitlerinden hangisi bütün kâğıt türlerinde kullanılabilir?

A) Dijital B) Gravür C) Letterpress D) Ofset E) Serigrafi

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

7. Baskı için kullanılan malzemeleri örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

8. Fotoğrafın baskıda kullanım amaçlarını örneklendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

EK 1

1. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecini hazırladı.					
2	Belirlenen temaya uygun çekimi planladı.					
3	Fotoğraf makinesi ve ekipmanını temizledi.					
4	Gerekli donanımı (batarya, hafıza kartı, kablolar gibi) çekime hazırladı.					
5	Işık ekipmanını, gerekli kurulumu yaparak çekime hazırladı.					
6	Fotoğraf makinesi ayarlarını ortamın ışık koşulu ve ölçümüne göre yaptı.					
7	Temaya uygun kadraj belirleyerek çekimi gerçekleştirdi.					
8	Temaya uygun kompozisyon belirleyerek çekimi gerçekleştirdi.					
9	Çektiği fotoğrafları bilgisayara aktararak arşivledi.					
10	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 10 x 5 = 50’dir.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

2. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Albüm tasarımı için çekilen fotoğraflardan amaca uygun olanları seçti.					
3	Fotoğrafların kopyalarından klasör oluşturdu.					
4	Albüm tasarımı için belirlenen ölçü, biçim ve amaca uygun eskiz veya şablon oluşturdu.					
5	Fotoğrafların renk, ton ve doygunluk ayarlarını doğru biçimde yaptı.					
6	Programın amaca uygun araçlarını kullanarak fotoğraflara rötuş, dekupe, filtre gibi işlemleri uygu-ladı.					
7	Fotoğrafların kadrajını ölçüye ve tasarıma uygun biçimde belirleyerek gereksiz kısımları kropladı.					
8	Yazı kullanımını temaya uygun yaptı.					
9	Fotoğrafları baskıya uygun çözünürlük ve renk modu seçerek kaydetti.					
10	Albümü, hazırlamış olduğu tasarım eskizine veya şablona uygun biçimde tamamladı.					
11	Fotoğraf albümünü kaydederek arşivledi ve haricî belleğe yedekledi.					
12	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 12 x 5 = 60’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

EK 2

1. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Takvim tasarımı için konu belirledi.					
3	Konuya uygun ortamı hazırladı.					
4	Konuya uygun ışık koşullarını ayarladı.					
5	Fotoğraf makinesi ve ekipmanı hazırladı.					
6	En az on üç fotoğraf çekimi yaptı.					
7	Çektiği fotoğrafları kontrol ederek bilgisayara aktardı.					
8	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 8 x 5 = 40’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

2. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		DERECELER				
		1	2	3	4	5
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecini hazırladı.					
2	Takvim tasarımı için konu belirledi.					
3	Konuya uygun fotoğraf seçimini yaptı.					
4	Fotoğrafların çözünürlüklerini kontrol etti.					
5	Fotoğrafların renk düzenlemelerini yaptı.					
6	Fotoğraflardaki hataları düzeltti.					
7	Takvim tasarımında kullanılacak bütün fotoğrafları birbiriyle uyumlu hâle getirdi.					
8	Fotoğrafları istenen formatta kaydetti.					
9	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 9 x 5 = 45’tir.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

3. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		DERECELER				
		1	2	3	4	5
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Takvim tasarımı için konu belirledi.					
3	Konuya uygun fotoğraf seçimini yaptı.					
4	Takvimde kullanılacak fotoğrafların tamamını dosya-ya kaydetti.					
5	Kapak ve takvim sayfalarını kompozisyon kurallarına uygun biçimde tasarladı.					
6	Farklı takvimler tasarladı.					
7	Tasarladığı farklı takvimleri program formatında ve PDF olarak kaydetti.					
8	Tasarladığı farklı takvimlerden birini seçti.					
9	Seçtiği takvim tasarımının hazırladığı boyutlara uy-gun baskısını aldı.					
10	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 10 x 5 = 50’dir.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

EK 3

1. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Poster tasarımı için konu belirledi.					
3	Seçtiği konu hakkında fotoğrafları belirledi.					
4	Fotoğraf düzenlemelerini konuya uygun biçimde yaptı.					
5	Düzenlediği fotoğrafları baskıya uygun renk moduna göre ayarladı.					
6	Fotoğrafların çözünürlük ayarlarını yaptı.					
7	Fotoğrafları istenen formatta kaydetti.					
8	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 8 x 5 = 40’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

2. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Afiş tasarımı için konu belirledi.					
3	Seçtiği konu hakkında fotoğrafları belirledi.					
4	Fotoğraf düzenlemelerini konuya uygun biçimde yaptı.					
5	Düzenlediği fotoğrafları baskıya uygun renk moduna göre ayarladı.					
6	Fotoğrafların çözünürlük ayarlarını yaptı.					
7	Fotoğrafları istenen formatta kaydetti.					
8	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 8 x 5 = 40’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

3. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		DERECELER				
		1	2	3	4	5
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Belirlediği konuya uygun hazırladığı fotoğraflarla pos-ter tasarımı için eskiz yaptı.					
3	Yaptığı eskizlerden birini seçti.					
4	Kullanım alanına uygun baskı boyutunu belirledi.					
5	Konuya uygun baskı boyutunu belirledi.					
6	Çalışmasını program kayıt formatında kaydetti.					
7	Çalışmasını TIFF formatında kaydetti.					
8	Çalışmasını PDF formatında kaydetti.					
9	Bütün kayıt formatlarını haricî belleğe kaydetti.					
10	Belirlenen boyutta çalışmasının baskısını aldı.					
11	Aldığı baskıyı öğretmenine teslim etti.					
12	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 12 x 5 = 60’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

EK 4

1. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Davetiye tasarımı için konu belirledi.					
3	Konuya uygun ortamı hazırladı.					
4	Konuya uygun ışık koşullarını ayarladı.					
5	Fotoğraf makinesini ve ekipmanı hazırladı.					
6	Farklı kadrajlarda çekim yaptı.					
7	Çektiği fotoğrafları kontrol ederek bilgisayara aktardı.					
8	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 8 x 5 = 40’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

2. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		DERECELER				
		1	2	3	4	5
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Belirlediği konuya uygun çektiği fotoğraflarla davetiye tasarımı için eskiz yaptı.					
3	Yaptığı eskizlerden birini seçti.					
4	Kullanım alanına uygun baskı için kâğıt seçti.					
5	Baskı boyutunu belirledi.					
6	Çalışmasını program kayıt formatında kaydetti.					
7	Çalışmasını TIFF formatında kaydetti.					
8	Çalışmasını PDF formatında kaydetti.					
9	Bütün kayıt formatlarını haricî belleğe kaydetti.					
10	Belirlenen boyutta çalışmasının baskısını aldı.					
11	Aldığı baskıyı öğretmenine teslim etti.					
12	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 12 x 5 = 60’tır.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

EK 5

1. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		**DERECELER**				
		1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gereci-ni hazırladı.					
2	Materyali belirledi.					
3	Belirlediği materyalin yapısını ve özelliklerini yazdı.					
4	Baskı türünü belirledi.					
5	Baskı türünün özelliklerini yazdı.					
6	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 6 x 5 = 30’dur.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

2. DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ						
ÖLÇÜTLER		DERECELER				
		1	2	3	4	5
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak araç gerecini hazırladı.					
2	Baskı yapacağı üç farklı materyali belirledi.					
3	Üç farklı materyale uygun üç farklı fotoğraf belirledi.					
4	Üç farklı materyale uygun baskı yapacağı yeri belirledi.					
5	Baskının ölçülerini belirledi.					
6	Fotoğraf üzerindeki hataları düzeltti.					
7	Baskı ölçülerini ayarladı.					
8	Fotoğraf çözünürlüğünü 300 DPI olarak ayarladı.					
9	Fotoğrafları istenen formatta kaydetti.					
10	Çalışma ortamını temiz ve düzenli bıraktı.					
	Toplam Puan					
	Öğrenci Puanı (*)					

Dereceler: Formdaki 1 “Geliştirilebilir”, 2 “Kabul edilebilir”, 3 “Orta”, 4 “İyi”, 5 “Çok iyi” performans düzeyini gösterir.

Değerlendirme: Çalışmanızda eksik puan aldığınız ölçütlerde kendinizi geliştiriniz.

(*) Öğrenci Puanı: [(Toplam puan x 100) / Alınabilecek en yüksek puan] formülü uygulanarak 100’lük sisteme uyarlanır. Tabloda tüm ölçütlerden alınabilecek en yüksek puan 10 x 5 = 50’dir.

Not: Öneri olarak hazırlanmıştır. Öğrenme ortamlarına göre düzenlenebilir.

CEVAP ANAHTARLARI

1. Öğrenme Birimi — FOTOĞRAF ALBÜMÜ HAZIRLAMA

1. C	2. B	3. E	4. D	5. A

2. Öğrenme Birimi — FOTOĞRAFLARLA TAKVİM TASARIMI

1. D	2. D	3. B	4. B	5. D

3. Öğrenme Birimi — FOTOĞRAFLARLA POSTER VE AFİŞ HAZIRLAMA

1. A	2. B	3. C	4. B

4. Öğrenme Birimi — FOTOĞRAFLARLA DAVETİYE HAZIRLAMA

1. A	2. C	3. D	4. E	5. D

5. Öğrenme Birimi — FARKLI MATERYALLER İÇİN FOTOĞRAF DÜZENLEME

1. D	2. C	3. A	4. C	5. B	6. D

KAYNAKÇA

Ambrose, G. (2012). *Grafik Tasarımın Temelleri* (1. b.). İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Ambrose, G. (2019). *Grafik Tasarımda Tasarım Fikri* (1. b.). İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Arıkan, A. (2008). *Grafik Tasarımda Görsel Algı* (1. b.). İstanbul: Eğitim Kitabevi.

Becer, E. (2006). *İletişim ve Grafik Tasarım* (6. b.). Ankara: Dost Kitabevi.

Genelkurmay Personel Başkanlığı Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı. (2019). *Fotoğraflarla Atatürk* (4. b.). Ankara: Genelkurmay Basımevi.

Gürkan, O. (2012). *Adobe Photoshop CS5* (3. b.). Ankara: Nirvana Yayınları.

Harris, P., & Ambrose, G. (2014). *Grafik Tasarımda Baskı ve Sonlandırma* (1. b.). İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Leonard, N., & Ambrose, G. (2015). *Grafik Tasarımda Tasarım İçin Araştırma* (1. b.). İstanbul: Literatür Yayıncılık.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2020). *Grafik ve Fotoğraf Alanı Çerçeve Öğretim Programı*. Ankara: MEB.

Türk Dil Kurumu. (2012). *Yazım Kılavuzu*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (2023). *Güncel Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Weill, A. (2021). *Grafik Tasarım* (7. b.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yanıklar, B., & Gürsoy Naskali, E. (2018). *Takvim Kitabı* (1. b.). İstanbul: Kitabevi Yayınları.

GENEL AĞ VE GÖRSEL KAYNAKÇASI

http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2195

"Karekodu okutarak ders materyalinin görsel ve e-içerik kaynakçasına erişebilirsiniz."

Not: Kaynakça, APA 6 kriterlerine göre hazırlanmıştır.